НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ
ІНСТИТУТ»імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО

Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

«На правах рукопису»
УДК 811.111'276.6

«До захисту допущено»
д. пед. н., проф. каф. ТППАМ, заступник ВО завідувача кафедри
_____З. М. Корнєва
«___»_____2021 р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

на здобуття ступеня магістра
зі спеціальності 035 «Філологія»

на тему: «Синтаксична конденсація в сучасній англійській науковій мові та її відтворення в українському перекладі»

Виконала: студентка 2 курсу, групи ЛА-з01мп Коршок Вікторія Миколаївна _____
Науковий керівник:
док. пед. н., проф. каф. ТППАМ,
заступник ВО завідувача кафедри,
Корнєва З. М. _____
Рецензент:
д. філ. н., проф. каф. ТППФМ, завідувач каф. теор., прак. та перекладу
Калита А. А. _____

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації немає запозичень зпраць інших авторів без відповідних посилань
Студентка _____

Київ – 2021

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Спеціальність (спеціалізація) – 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
д. пед. н., проф. каф.
ТППАМ, заступник ВО
завідувача кафедри
Корнєва З. М.
(підпис) (ініціали, прізвище)
«___»_____20___р.

ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студенту(ці)

Коршок Вікторії Миколаївні

1. Тема дисертації «Синтаксична конденсація в сучасній англійській науковій мові та її відтворення в українському перекладі», науковий керівник дисертації: Корнєва Зоя Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри ТППАМ, заступник ВО завідувача кафедри, затверджені наказом по університету від 26 жовтня 2021 р., №3581-с.
2. Термін подання студентом дисертації: 07 грудня 2021 р.
3. Об’єкт дослідження: синтаксична конденсація в англійській науковій мові.
4. Предмет дослідження: особливості відтворення англомовних конденсованих структур засобами української мови.
5. Перелік завдань, які потрібно розробити:

1) охарактеризувати передумови виникнення синтаксичної конденсації в сучасній англійській мові;
2) проаналізувати різновиди конденсації;
3) дослідити основні засоби творення конденсованих структур синтаксичного рівня (еліпсис, номіалізація, редукція);
4) виявити особливості відтворення англомовних конденсованих структур засобами української мови.

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу: 49 джерел.

7. Дата видачі завдання: 01 жовтня 2021 р.

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання етапів магістерської дисертації	Примітка
1	*Обґрунтування теоретичних передумов дослідження*	*до 20.12.2020*	*вик.*
2	*Формування програми й методики дослідження*	*до 20.05.2021*	*вик.*
3	*Аналіз досліджуваного матеріалу та виклад і оформлення результатів дослідження*	*до 10.11.2021*	*вик.*

Студентка _____ В. М. Коршок

Науковий керівник дисертації _____ З. М. Корнєва

РЕФЕРАТ

Магістерська дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків та списку використаної літератури, який налічує 49 джерел, 1го додатку. Загальний обсяг роботи 125 сторінок.

Кожна мова має певні норми сполучуваності слів, типові лише для її системи. Тому, мовотворча оригінальність носіїв англійської мови породжує величезну кількість нових словосполучень, які є водночас місткими у плані змісту та економними у плані вираження. Конденсація у перекладацькій діяльності здійснюється перетворенням вихідного тексту на більш стислу форму шляхом опущення надлишкових елементів.

Актуальність теми роботи зумовлюється тим, що у зв'язку із постійним розвитком потоків інформації, з'являються нові засоби творення економних структур у наукових текстах з метою оптимізації комунікативного акту, а отже виникає необхідність розробки підходів до перекладу цих структур.

Метою цієї роботи був аналіз передумов виникнення синтаксичної конденсації в сучасній англійській мові, різновидів конденсації, виявлення основних засобів творення конденсованих структур синтаксичного рівня (еліпсис, номіалізація, редукція) та особливостей відтворення англомовних конденсованих структур засобами української мови.

У ході дослідження було обґрунтовано теоретичні засади поняття конденсація; встановлено загальні принципи класифікації конденсації. Окрім того, в роботі було розкрито такі засоби творення конденсованих стрктур як еліпсис, номіналізація та редукція. Також було проведено дослідження особливостей відтворення конденсованих структур засобами української мови, а також їх особливості перекладу.

Ключові слова: *конденсація, еліпсис, номіналізація, редукція, синтаксична конденсація, відтворення конденсованих структур у перекладі.*

ABSTRACT

The Master's thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions to each chapter, general conclusions, and list of references that includes 49 points, 1 application. The paper amounts to 125 pages.

Each language has certain norms of word combination, typical only for its system. Therefore, the linguistic originality of English speakers gives rise to a huge number of new phrases, which are both capacious in terms of content and economical in terms of expression. Condensation in translation is carried out by transforming the source text into a more concise form by omitting redundant elements.

The **topicality** is presented by the fact that due to the constant development of information flows, there are new tools for creating cost-effective structures in scientific texts to optimize the communicative act, and therefore there is a need to develop approaches to translating these structures.

The **aim** of the research was to analyze the preconditions of syntactic condensation in modern English, types of condensation, identify the main means of creating condensed structures of syntactic level (ellipsis, nominalization, reduction) and features of reproduction of English condensed structures by Ukrainian language.

In the course of the investigation the theoretical the theoretical bases of the concept of condensation were substantiated; the general principles of condensation classification were established. Apart from that, the investigation revealed such means of creating condensed structures as ellipsis, nominalization and reduction. There was also a study of the peculiarities of the reproduction of condensed structures by means of the Ukrainian language, as well as their peculiarities of translation.

Key words: *allusion, media materials, translation aspect, carrier of linguocultural information, semantic and structurally functional features, allusion translation.*

ЗМІСТ

ВСТУП….....9

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЯВИЩА СИНТАКСИЧНОЇ КОНДЕНСАЦІЇ ... ……12

1.1. Передумови виникнення синтаксичної конденсації в сучасній англійській мові ....……10

1.2. Різновиди конденсації.……19

1.2.1. Словотвірна конденсація ..... ……19

1.2.2. Семантична конденсація……....26

1.2.3. Синтаксична конденсація……..……29

Висновки до Розділу 1……..…34

РОЗДІЛ 2 ЗАСОБИ ТВОРЕННЯ КОНДЕНСОВАНИХ СТРУКТУР СИНТАКСИЧНОГО РІВНЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ НАУКОВІЙ МОВІ……..….36

2.1. Еліпсис……..…….……..37

2.2. Номіналізація…….46

2.3. Редукція……..52

Висновки до Розділу 2……..……..58

РОЗДІЛ 3 ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ КОНДЕНСОВАНИХ СТРУКТУР ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ……..…60

3.1. Конденсація в системі простого речення……..…….60

3.2. Конденсація в системі складного речення…… 65

3.3. Особливості перекладу англійських конденсованих структур на українську мову……..67

Висновки до Розділу 3……..……73

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ…….……75

ДОДАТОК А……..……..78

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……..….120

ВСТУП

У сучасній науці про переклад і мову відсутнє цілісне і системне поняття конденсації. Необхідність аналізу цього питання зумовлена не лише вузькоспеціалізованим лінгвістичним підходом, а й сучасним станом суспільства, що характеризується розвитком інформаційних та нових технологій, особливо в комп'ютерній сфері. Перед науковцями різних спеціальностей постає проблема адекватного обміну інформацією і водночас економної передачі мовних сигналів. Питання про оптимальний спосіб передачі інформації з однієї мови на іншу постає на перший план також через наявність у мові зайвих елементів.

Питання конденсації наукового тексту в процесі його перекладу неодноразово були предметом аналізу в перекладознавстві. Доповнювальна єдність конденсації в межах закону мовної економіки, конденсації на рівні складного речення, конденсації номінативних одиниць у науково-технічному тексті в когнітивному та функціональному аспектах, конденсації під час перекладу. художнього тексту, конденсації наукового тексту в процесі перекладу та конденсації та деякі інші питання перекладу.

Тенденція до економії мовних зусиль визнається універсальним фактором розвитку мов різних систем. Найбільш глибоке і повне дослідження питання економії в мові та мовленні описано в роботах А. Мартіні, а також в роботах вітчизняних лінгвістів В. Г. Адмоні, І. М. Жиліної, В. П. Кобкової, Л. Н. Мурзіна, Н. С. Валгиної, Б. П. Дюндика та інших.

Незважаючи на факт наявності великої кількості досліджень з теми конденсація, її вивчення все ще залишається актуальним об'єктом дослідження та аналізу, адже з метою оптимізації комунікативного акту постійно з' являються та створюються різноманітні структури та способи економія мовлення. Саме тому й виникає необхіідність розробки новий підходів та способів перекладу конденсованих структур.

Метою дослідження є дослідження засобів творення конденсованих структур англійської мови та вивчення їх особливостей перекладу на українську.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- охарактеризувати передумови виникнення синтаксичної конденсації в сучасній англійській мові;
- проаналізувати різновиди конденсації;
- дослідити основні засоби творення конденсованих структур синтаксичного рівня (еліпсис, номіалізація, редукція);
- виявити особливості відтворення англомовних конденсованих структур засобами української мови;

Об'єктом дослідження є синтаксична конденсація в англійській науковій мові.

Предметом дослідження є особливості відтворення англомовних конденсованих структур засобами української мови.

Методологічну основу дослідження становлять методи класифікації, опису, порівняння мовних явищ та явищ об’єктивної дійсності, компонентний аналіз та аналіз за безпосередніми складниками, методи зіставного й трансформаційного аналізу.

Матеріалом дослідження слугували 300 простих і складних речень та їх частин.

Наукова новизна дослідження полягає у визначенні засобів творення конденсованих структур, їх особливостей перекладу та можливості використання одержаних результатів для подальших досліджень явищ синтаксису англійської та української мов.

Теоретичне значення дослідження полягає в обґрунтуванні терміну конденсація, основних засобів творення конденсованих структур і способів їхнього перекладу на українську мову, що є внеском у теорію та практику перекладу, а також сприятиме подальшому розвитку загальнотеоретичної проблеми перекладу конденсованих структур з англійської мови на українську.

Практична цінність праці полягає в можливості використання її основних положень та отриманих результатів у курсах зіставної граматики, порівняльної лексикології та практики перекладу.

Обсяг основного тексту магістерської дисертації складає 63 сторінки, загальний **обсяг праці** разом із бібліографією і додатками становить 124 сторінок. Список використаної літератури містить 49 джерел вітчизняних і зарубіжних авторів.

Структура роботи. Магістерська дисертація складається з реферату, вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дослідження та її актуальність, визначено мету й завдання дослідження, встановлено об'єкт, предмет і методи дослідження.

Перший розділ «Загальна характеристика явища синтаксичної конденсації» присвячено визначенню терміна конденсація, його особливостей та передумови виникнення. Також розглянуто різні види компресії, такі як словотвірна, семантична та синтаксична.

У **другому розділі** «Засоби творення конденсованих структур синтаксичного рівня» проведено аналіз ключових структур таких як еліпсис, номіналізація та редукція.

У **третьому розділі** «Особливості відтворення англомовних конденсованих структур засобами української мови» розглянуто явище компресії в простому та складному реченнях, а також – особливості перекладу конденсованих структур на українську мову.

У **загальних висновках** викладено результати здійсненого дослідження, сформульовано основні висновки й окреслено перспективи подальшого опрацювання зазначеної проблеми.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЯВИЩА СИНТАКСИЧНОЇ КОНДЕНСАЦІЇ

1.1. Передумови виникнення синтаксичної конденсації в сучасній англійській мові

Сьогодні термін конденсація широко використовується у всіх сферах людської діяльності. Перша згадка про цей термін була у 60-х роках XX століття для опису теорії зв'язку. Досліджуючи область електрики, зв'язку, електроакустики та проблеми передачі, кодування інформації, вчений використовував термін «компресія» на позначення процесу стиснення спектра мовного сигналу, який містить певну кількість інформації. Пізніше термін почав широко вживатися у фізиці. Наприклад, «компресія» під час роботи двигуна внутрішнього згоряння позначає тиск, що створює поршень рухаючись від нижньої мертвої точки до верхньої під час такту стискання [43, с. 124].

Із розвитком технологій термін «компресія» набуває все більше пояснень. Електроніка, комп'ютерні технології (наприклад, компресія графічного файлу), лінгвістика – лише деякі приклад наук, де термін набув нового значення на пояснення певних явищ в кожній з них [32, с. 105].

У мові ж термін «компресія» з’явився лише після того, як мовознавці зрозуміли, що кількість інформації зростає з кожним днем все більше й більше, тому є необхідність її «стиснення». Так явище конденсації почало використовуватися й у мові.

Існує багато сфер та синонімів використання даного терміну, таких як стиснення, згортання, конденсація та інші. Вони використовуються в різних областях знань і життєдіяльності людини: в теорії зв'язку, теорії кодування і передачі інформації, в комп'ютерних технологіях, фізиці, медицині, філософії, лінгвістиці, та інші області. Єдина річ, що об’єднує це поняття – воно завжди позначає зменшення певних об'єктів або величин, стиснення та концентрацію якихось ознак, властивостей.

Досліджуючи термін «конденсація» в теорії інформації, а також у сфері аналітико-синтетичної переробки інформації, Дмитро Іванович Блюменау присвятив цьому явищу кілька своїх робіт [8, с. 45]. «У науці ми постійно стикаємося зі «згортками» фактів; в їх якості виступають закони, постулати, теореми, формули, положення і тому подібні «згустки» знань, у яких сконцентрована найбільш істотна та необхідна інформація, що є результатом узагальнення, «згортання» часом величезного фактичного матеріалу» [8, с. 46].

Інформація та знання – результат людської діяльності, володіння якими можна розглядати як зброю у всіх сферах боротьби чи конкуренції, як засіб управління і влади. Однак на сьогоднішній день ми спостерігаємо різке зростання обсягу інформації в результаті науково-технічної революції, політичних та економічних подій, появи нових технологій. Кожного дня сучасна людина піддається інформаційним перевантаженням, стикається з величезною кількістю інформації. Перед людиною постає завдання вже не тільки сприйняття цієї інформації, але її засвоєння, обробка та використання в різних сферах життя. Пізнаючи навколишній світ, в процесі життєдіяльності людина приходить до використання такого явища, як конденсація, стиснення інформації [45, с. 68].

Усі зміни, що відбуваються в мові, повинні відповідати найсуворішим запитам інтелектуального життя суспільства. До мовної економії звертався ще давньогрецький мислитель Аристотель, відзначаючи, що при бажанні говорити стисло слід вживати імена замість понять.

Варто зазначити, що точного терміну конденсація та його пояснення не існує в сучасному вченні про переклад. Не лише вузькоспеціалізований лінгвістичний підхід зумовлює вивчення цього поняття, але й сучастий стан розвитку мови та суспільства вимагає цього. Адже ми живемо в роки розвитку нових технологій, що потребують постійного розвитку, а особливо – комп’ютерна сфера. Саме тому перед спеціалістами різних сфер виникає питання передачі точної інформації й водночас економії мовних сигналів. Проблема оптимальної передачі інформації виникає також у зв’язку з наявністю у мові непотрібних елементів та структур.

Важливою вимогою при перекладі та збереженні його адекватності є стислість та коректність передачі думок та інформації. Але при цьому важливо також донести носіям інших культур нові для них явища чи терміни. Питання адекватної передачі думок залишається все ще актуальний не тільки в сфері перекладознавства, але й у всіх інших галузях та науках [30, с. 76].

У науковців все ще немає єдиної думки щодо правильного трактування терміна конденсація. Адже сучасна лінгвістика показує, що визначення цього поняття й досі є досить незрозумілим та широким. Дуже часто саме термін конденсація замінюють звичайним описом засобів його реалізації. Але незважаючи на це, термін конденсація дуже тісно пов'язаний з явищем мовної надмінності та економії. Здавалося б, що ці явища є зовсім протилежними, але одночасно такими нерозривними [31, с. 83].

Тому, єдність взаємодоповнювальних одиниць, що спочатку здається антагоністичним, сприяє забезпеченню досягнення комунікативної адекватності. Отже, можна вважати, що важливими етапами для правильного функціонування мовленнєвого механізму є конденсація, що співіснує та доповнює один одного у своїй єдності.

Термін конденсація як спосіб забезпечення чіткості та точності висловлювання є важливою умовою існування закону економії мовлення, що зумовлений природою людського спілкування, адже основна функція комунікативних дій – прагнення досягнути максимальної економії [31, с. 85].

Також у лінгвістиці зустрічається синонім поняття конденсація – «мовна економія». Під цим терміном мають на увазі прискорення процесу спілкування, а також – досягнення максимальної комунікації при мінімальних витратах [7, с. 34].

Термін мовленнєва економія – не новий у лінгвістиці. Це явище вже вивчається досить давно та довго, й інтерес до нього не згасає й сьогодні. Звісно ж, явище мовної економії неможливе без існування надмінності (антипода): саме вони сприяють вдосконаленню мовлення.

Лінгвістична економія має на увазі мінімізацію розумової, мовної (розумової та фізичної) активності мовця.

Щодо терміну «надмінність» є дуже багато різних поглядів. В. Девкін вважає, що такого явища як надмінність взагалі в мові не існує. Але на думку інших вчених надмінність є такою ж реальністю як і тенденція до економії [35, с. 245].

Варто зазначити, що всі ці пункти можуть існувати лише, якщо розглядати їх та досліджувати незалежно від функціональних стилів та поза конкретними етапами удосконалення мови.

Явище економії супроводжує мову на всіх етапах її розвитку. Хоча, не у всіх випадках можна відстежити та чітко розпізнати чинники, що вплинули на ці процеси. Так само складно зрозуміти точну періодизацію головних етапів розвитку мови.

У більшості випадків розвиток супроводжується іншими процесами. Так, наприклад, германські мови на початку свого зародження мали башато схожого, але через сплив різних фонетичних та морфологічних процесів кожна система отримала свої відмінності та особливості.

Н. Вальгіна вважає, що стиснення інформації – це стиснення семантичного аспекту зі збереженням сутності визначеного [13, с. 45]. Зрозуміло, що це поняття має великиц потенціал в самій системі тексту, адже воно тісто пов’язане зі створенням образного слова. Такі комунікативні засобі як семіотичний та комунікативний у системі тексту мають певну смислову спрямованість, що відрізняється від інших типів текстів. Існує певний перелік аргументів, що пояснюють стиснення інформаціїі:

1) вимоги прагматики лінгвістики тексту;

2) вимоги естетики та жанру твору;

3) стилістичні вимоги.

До семіотичних (символічних, лінгвістичних) видів конденсації належать: лексичне стиснення (ЛК), синтаксичне стиснення (СК) та створення мовленнєвих стереотипів; до комунікативної (власне, текстової) – зменшення інформації [34, с. 78].

Дослідженням та вивченням лінгвістичної економії займалися такі вчені як О. Есперсен, П. Пасі, Г. Суіт.

П. Пасі наголошує на існуванні двох тез: перша з них – «мова постійно шукає шляхи звільнення від зайвого», а друга – «мова завжди хоче виокремити лише необхідну інформацію » [48, с. 228].

Перший принцип завжди використовується з терміном пошук легких артикуляцій, що пояснює передумови та причини фонетичних змін. Пасі говорить, що мова завжди прагне до звільнення від зайвих елементів, при ьому хоче зберегти все необхідне. Саме це, на його думку, є реалізацією явища лінгвістичної економії.

Вчений Суіт також займався дослідженням та вивченням тенденцій мовної економії в фонетиці різних мов. Він дійшов висновку, що в деяких мовах процес опущення кінцевих приголосних в словах жодним чином не впливає на розуміння всього висловлювання.

У своїх дослідженнямх вчений Есперсен розглядає та описує конкретні випадки економії у мовленні. Наприклад, у випадку вживання однієї форми дієслова на позначення різних часових форм, чи використання однини замість форми множини, або ж опущення голосних та приголосних звуків під час артикуляції. На думку вченого, «економія мови» дуже тісно взаємодіє зі швидким темпом розвитку мови загалом, що, в свою чергу, означає, що тільки мови, які прагнуть до економії, можуть досягти найбільшої виразності та чіткості при цьому витрачаючи найменше зусиль [18, с. 241].

Г. Пауль наголошував на тому, що економія – це не обов’язково про зменшення ресурсів мови, це, навпаки, про забезпечення збільшення та розширення ресурсів за допомогою усунення надмінності. Вчений також говорив, що для мови є характерною певна ощадливість. Він писав, що для кожного окремого випадку мова має певний спосіб вираження, що містить рівно стільки складових, скільки необхідно для розуміння [39, с. 302].

Важливо також зазначити, що у сучасному вивченні мови конденсація – це не тільки про фонологію, адже вивчення та дослідження мовної економії

поширюється й на морфологію та синтаксис, початок вивчення якого розпочався лише в XX столітті.

Науковці розглядають всі рівні мови як взємопов'язані елементи однієї системи. Прагнення до економії мовних засобів є внутрішнім фактором, що сприяє розвитку мови. Більшість вчених вважає, що така тенденція є універсальною, адже вона розповсюджується на всі рівні мови.

Вчені А. М. Пєшковський, А. Мартіне, Г. Пауль, Е. Д. Поліванов та інші науковці схильні до думки, що прагнення до економії мовних засобів є основною передумовою до використання активних процесів у мові, а саме – передумовою до розвитку мови та основним рушієм еволюції.

У лінгвістиці існує декілька підходів до пояснення терміна лінгвістична економія: широкий та вузький. Широкий підхід говорить про те, що будь-яке явище в мові, яке призводить до зникнення будь-яких форм та вдосконалює мову як засіб спілкування, є економним. Вузький же підхід, який ще має назву кількісний, будується на варіативності мовних засобів, де вони змінюються на більш економні одиниці [19, с. 20].

Р. А. Будагов також описував декілька видів економії:

1) економія, що існує на рівні окремих слів та словосполучень;

2) економія – загальний термін, що прагне пояснити основні процеси розвитку мови [9, с. 17-36].

Прагнення до економії мовних засобів відстежується як на різних етапах розвитку мови, так і в самому процесі функціонування. «Діахронний підхід економії мовних засобів є причиною, що зумовила виникнення глибинних та поверхневих змін в певній мові. Синхронний же підхід описує тенденцію до економії як здатність вибору між декількома синонімічними засобами схожого змісту. Явище економії в синхронії іноді може мати випадковий характер» [16, с. 77].

При розгляді явища мовної економії, з іншого боку, постає питання про забезпечення правильної комунікації, що залежить від конкретних умов спілкування. Таким чином, в мові зустрічається як тенденція до економії, до

стиснення, так і протилежна тенденція — до збільшення елементів тексту відповідно до комунікативних та стилістичних завдань.

Отже, більшість лінгвістів, в першу чергу, в своїх дослідженнях з теми інформаційного стиснення тексту описують один з внутрішніх законів розвитку мови – закон мовної економії (або закон «найменшого зусилля»). Багаторічні дослідження показують, що тенденція до мовної економії проявляється в різних формах і в різних областях мови.

Однак, крім мовної економії, Н. С. Валгіна виокремлює ще низку причин:

1) вимоги до мовної прагматики;

2) стилістичні вимоги;

3) вимоги жанру;

4) екстралінгвістичні фактори. [13, с. 158].

Вимога до мовної прагматики вимагає використання понять без їх пояснень. Таке якище є типовим для мови наукового та офіційно-ділового стилів. Терміни номінують поняття і дають його максимальне стиснення і змістовну ємність.

Компресія інформації, що диктується жанровими установками тексту, виражається в різних вторинних текстах (переказ, виклад, реферат, анотація), ділових документах (резюме, анкета), текстах малого формату (афоризми, хронікальні замітки в пресі, анонси новин, рекламні слогани, смс-повідомлення, електронні повідомлення).

Стилістичні вимоги до текстів такого типу виражаються в застосуванні особливих прийомів, наприклад, таких як замовчування, недомовленість. Крім цього, скорочуючи кількість мовних одиниць, компресія також є і засобом підвищення експресивності даних мовних одиниць (використання метафори, метонімії, порівняння та ін.).

Що ж стосується екстралінгвістичних факторів, до яких відноситься сам

сучасний етап розвитку суспільства, науково-технічний прогрес, соціальні перетворення, розвиток міжнаціональних культурно-економічних зв'язків – все це як ніколи мотивує освіту до використання компресії в мові.

Таким чином, поряд з головною над сьогоднішній день передумовою виникнення компресії інформації та зокрема інформації тексту, існують також й інші фактори, що спонукають використовувати економію мовних засобів в різних сферах.

Отже, конденсація є особливим способом трансформації, що базується на властивостях внутрішньої будови мовної системи та сприяє зміні розширених синтаксичних структур на більш прості, але при цьому здатної передавати таку ж кількість інформації, що й розгорнуті структури [26, с. 45].

1.2. Різновиди синтаксичної конденсації

Розумова галузь є тією сферою, в якій проявляється принцип економії в діяльності людини. Тому є зрозумілим та закономірним прагнення людини до найменших витрат у всіх сферах діяльності, в тому числі й у мовній. Закон економії у мовленні є досить універсальним, адже він зустрічається майже на всіх рівнях мовної системи.

В англійській мові компресія, або стисліть виразу, яскраво проявляється на різних рівнях мови. Вона яскраво відстежується на граматичному рівні, у словотворі та вживанні лексичних одиниць. Таким чином, компресію можна розглядати як характерне для англійської мови явище.

1.2.1. Словотвірна конденсація

Найчастіше словотвірна компресія будується за допомогою вибору коротшого слова з можливих синонімів. Наприклад: англ. *talks* замість *negotiations* (переговори), *brave* замість *courageous* (хоробрий), *smug* замість *complacent* (самовдоволений), *great* або *big* замість *significant, considerable, substantial* (значний), *upbeat* замість *optimistic* (оптимістичний), *downbeat* замість *pessimistic* (песимістичний), або укр. *бегемот* замість *гіпопотам, дурниця* замість *безглуздість* та інші [21, с. 44-57].

Використовуючи заміну складних слів коротшими важливо звертати увагу на стилістичних відтінок, спосіб забарвлення одиниці: емоційний чи стилістичний, вид синонімів, політ коректність та інші чинники, що можуть впливати на ці фактори.

Лексико-фразеологічна компресія полягає:

а) у виокремленні найкоротшого серед наявних синонімічних виразів, ідіом, приказок чи їх заміни однослівними структурами. Так, наприклад, є стійкі синонімічні сполуки *to be on the alert, to be on standby, to be in a state of combat readiness* «бути в стані бойової готовності»

Перші два з огляду на їх стислості є кращими, хоча останнє має більшу словесну відповідність з українським варіантом. Із двох синонімічних прислів'їв «there is no accounting for tastes» і «tastes differ». Друга з огляду на її стислість буде доцільнішою в синхронному перекладі. Те ж саме стосується українських еквівалентів «На смак і колір товаришів немає» і «Про смаки не сперечаються».

Як було сказано вище, кліше можуть замінюватися двослівними або навіть однослівним еквівалентами, eg. *It 's the other way round → just the reverse* (навпаки), *one of these days → someday* (на днях), *to make a clean breast of something → to come clean → to confess something* (викласти на - чистоту → зізнатися), *to make a mess of something → to mess up* (вносити плутанину → переплутати), *to make / cut a long story short → in a nutshell → in brief* (коротше кажучи → коротко), *to take on board → to note* (взяти на озброєння → врахувати), *національна приналежність → ethnicity, мала народність → minority, зустріч на вищому рівні → summit, види діяльності → activities, видавати бажане за дійсне → wishful thinking,* etc.

При здійсненні компресії подібного роду необхідно також враховувати, що деякі кліше мають скорочені варіанти, eg. *all in all → in all* (в загальному і цілому → загалом), *to make both ends meet → to make ends meet* (зводити кінці з кінцями), *on the average → on average* (в середньому) *, on an aggregate basis → on aggregate* (в сукупності), *to put it simply → simply put* (якщо говорити простіше → простіше кажучи).

У ряді випадків засобом компресії може служити заміна стійких поєднань діалектизмами, eg *across the globe → globally* (у всесвітньому масштабі); *from a theoretical point of view → in theory → theoretically* (з теоретичної точки зору → теоретично); *from a practical point of view → practically* (з чисто практичної точки

зору → в практичному відношенні); *one may suppose that ...* → *supposedly* , ... (можна припустити, що ... → імовірно, ...); *as has been reported* → *reportedly* (згідно з інформацією, що надійшла → як повідомляється); *there have been allegations that ...* → *allegedly*, ... (за непідтвердженими даними, ... → як стверджують, ...); *there are arguments that* → *arguably*, ... (це спірне положення, ... → можна посперечатися ...) [40, с. 52].

Очевидно, що професійний перекладач не може обмежуватися складанням синонімічних рядів тільки з окремо взятих лексем. Вивчення стійких синонімічних сполук (сюди ж входять і кліше, ідіоми, приказки та інші) не лише сприяє досягненню адекватності та точності перекладу, але й допоможе зробити компресію, обравши найбільш короткий та влучний варіант.

б) Використання абревіатур та скорочень, які допомогають зробити текст перекладу більш компактним. Наведемо деякі приклади: *ICRC* (International Committee of the Red Cross) = МКЧХ (Міжнародний комітет Червоного Хреста); *GNP* (gross national product) = ВНП (валовий національний продукт); *IMF* (International Monetary Fund) = МВФ (міжнародний валютний фонд); *IAEA* (International Atomic Energy Agency) = МАГАТЕ (Міжнародне агентство з атомної енергії); *HIV* (human immunodeficiency virus) = ВІЛ (вірус імунодефіцита людини); *U-turn* = поворот / розворот на 180 градусів.

Крім загальноприйнятих абревіатур, які часто фігурують в ЗМІ, перекладачеві, в залежності від поля діяльності, доводиться оперувати безліччю абревіатур-термінів, що існують у певній науково-технічній сфері. Наведемо деякі з них: *IV line* (intravenous line) — внутрішньовенний катетер (крапельниця), *SARS* (severe acute respiratory syndrome) — атипова пневмонія (при перекладі також використовується англійська абревіатура САРС), *CFCs* (chlorofluorocarbons) — хлорфторвуглець (фріон); *GEM* [ʤem] (ground-effect machine) — апарат на повітряній подушці; *CAPEX* (може вимовлятись як акронім ['keipeks]) (capital expenditure) — капзатрати (капітальні витрати); *MVA* або *MVC* (motor vehicle accident / crash) — ДТП (дорожньо-

транспортна пригода), *CPC* (Caspian Pipeline Consortium) — КТК (Каспійський Трубопровідний Консорціум) [29, с. 278].

Деякі абревіатури настільки специфічні, що вживаються лише в рамках певної організації або компанії, не виходячи за її межі. Наведемо приклади таких абревіатур, що фігурують в одній з нафтовидобувних компаній: *LWC* (lost work case) — ПВРЧ (пригода за втратою робочого часу); *PSSR* (prestart safety review) — ППТБ (передпускова перевірка з техніки безпеки); *CP* (Cathode Protection) — КЗ (катодний захист); *RFA* form (request for action form) — заявка на усунення неполадок; *FWL* (foreign worker license) — (ліцензія на роботу для іноземних громадян); *DAFW* (days away from work) — ВРД (втрата робочих днів); *SAT* (site acceptance test) — випробування на майданчику.

Оперуючи абревіатурами як одним із засобів компресії, перекладач зобов'язаний не тільки їх знати, а й уміти моментально відтворити мовою перекладу. Однак при цьому перекладач враховує і рівень фонових знань аудиторії. Якщо, виходячи з невербальної реакції аудиторії, перекладач інтуїтивно відчуває, що абревіатури і скорочення слухачам або деяким з них незрозумілі, він може відмовитися від деяких з них на користь повного дешифрування форми. З іншого боку, бувають ситуації, коли доводиться оперувати абревіатурами без їх дешифрування, тому що повний варіант відомий спеціалістам, але, далеко не завжди, перекладачам, eg DNA (deoxyribonucleic acid) = ДНК (дезоксирибонуклеїнова кислота).

в) У вмілому оперуванні термінами. Важливим елементом під час усного перекладу є професійність самого перекладача. Мається на увазі його знання самої тематики виступу та розуміння термінів. Без наявності відповідних знань, перекладач не зможе якісно та грамотно робити переклад, а отже – використовувати компресію. Швидкий розвиток різних сфер науки та техніки сприяє виникненню нових явищ, процесів, об’єктів та понять. З часом всі нові терміни перетворюються на невід'ємну частину термінології для спеціалістів з різних сфер та галузей [22, с. 59].

Одним із засобів компресії може служити застосуванням суфіксів, наприклад, при заміні дієслівних комбінацій субстантивними: Я звик вставати рано → I am an early riser; Він прекрасно грає в гольф → He is a great golfer. Він практично не випускає сигарети з рота → He is a chain / heavy smoker. Суфікси, що використовуються в дієслівному словотворенні також можуть бути засобом перекладацької компресії. Наприклад, «Цю інформацію *необхідно перевести в цифровий формат* → This information *needs digitalizing* ». аналогічні моделі компресії присутні й в українській мові: перевести в цифровий формат → оцифрувати.

Поряд з суффіксацією засобом компресії служить словоскладання: Дієта, *спрямована на підтримку стрункої фігури* → a *stay-slim* diet; емігрант, *що живе на гроші, які надсилаються з батьківщини* → *remittance* man; *вихід* економіки *з рецесії* → economic *rebound* . У цьому відношенні не залишається осторонь префіксація: *виключити муфту зчеплення* → *declutch* ; *налагоджувати комп'ютерну програму* → *debug* .

Застосовуються і менш поширені словотворчі засоби, наприклад, зворотний словотвір, eg *передавати телевізійну програму, показувати по телебаченню* → *televise* (від television); *зручно, затишно розташуватися, влаштуватися* → *cose* (від *cosy* adj.); приходити в захват (від чого-небудь або кого-небудь), *проявлять ентузіазм* → *enthuse* (over something).

Однак найбільш дієвим словотвірним засобом компресії є, на нашу думку, конверсія. Конверсія в набагато більшому ступені властива англійській мові, ніж українській, оскільки в англійській мові немає закінчень, що перешкоджають перекладу однієї частини мови в іншу без зміни зовнішньої форми слова. В українській мові рідкісні випадки конверсії пов'язані з суфіксацією або префіксацією, наприклад, *харчуватися, прогугліть* (інформацію), *обрусіти, головувати, запротоколювати, оцифрувати* та ін. Однак і ці рідкісні випадки можуть служити засобом компресії при перекладі з англійської мови на українську. Наприклад:

Over the *years he became a typical Russian* → З роками він абсолютно *обрусів* .

Наведемо приклади конверсійної компресії при перекладі з української мови на англійську:

Я раджу тобі *пошукати цю інформацію в гуглі* . → I advise you *to Google* it.

Я *беру на замітку* проведення цих зборів 5 грудня. → I *pencil in* this meeting for December 5 th.

Хто буде *вести протокол зборів*? → Who will *minute* the meeting? (замість звичайного keep / take the minutes of the meeting).

Я хочу *коротко проінформувати* вас з цього питання. → I want *to brief* you on this issue.

Порівнюючи різні елементи синонімічного ряду, що відображені не лише окремими лексемами, але також за допомогою словосполучень, похідні за конверсією зазвичай є більш компактними. Наприклад, еквіваленти українського словосполучення «чинити тиск на кого-небудь» → put / exert pressure on sb. → pressurize sb. (суфіксальний, похідне) → pressure sb. (похідне по конверсії).

Крім таких конверсійних моделей, як N → V / bench → to bench спорт. «Відправити на лаву штрафників» /, A → V / brief → to brief «коротко проінформувати» / засобом компресії може служити і звернення деяких частин мови в іменники [4, с. 145].

Наприклад, A → N «У цьому році ставка кредитування по іпотеці досягла *небувало низької позначки* » → «This year mortgage rate has reached *a new low* ».

Останнім часом популярною є модель перетворення фразових дієслів на іменники, наприклад, *take-over - поглинання однієї компанії іншою* (від take over /v./ вступати в / володіння замість іншої особи /); *sit-in* або *sit-down - сидячий страйк, страйк по-італійськи* (звідси *sit-downer - учасник сидячої демонстрації або страйку*). Такі віддієслівні іменники нерідко формують стійкі вирази, eg suffer a setback - зазнати невдачі, make a strong come-back - повернутися з новою силою. Іноді в похідному іменнику післялог прототипного фразового дієслова

займає ліву позицію, як в *downturn - зниження, зменшення, криза* ; *outcrop* - геол. *вихід пласта на поверхню , оголення порід.*

Хоч яким би досвідченим не був перекладач в термінології на тематику конференції або семінару, він ніколи не зможе так володіти термінами і розуміти їх так глибоко, як то властиво експерту в цій галузі, особливо, якщо цей перекладач є фрілансером, який не працює постійно в певній компанії або її відділі. Тому в усній перекладацької діяльності іноді буває важливо і корисно встановити діловий контакт з аудиторією, що буває можливим, якщо перекладач працює з цією аудиторією кілька днів або, навіть, більш тривалий термін. Підказка експертів щодо уточнення термінів може сприяти компресії в подальшому перекладі [24, с. 87].

Наведемо ще кілька прикладів компресії, що досягається вживанням еквівалентних термінів. укр. → англ .: частота ходів поршня бурового насоса - pump speed; процентний вміст корисного компонента в руді (бортовий зміст руди) - grade; Інжекційний насос для закачування хімреагентів - chemical pump; договір про нерозповсюдження ядерної зброї - non-proliferation treaty або NPT (замість Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons); збій у роботі механізму / приладу - malfunction. Англ → укр. .: injection nozzle / spray-burner - форсунка; packing box / stuffing box - сальник; cross piece / four-way piece - хрестовина; introduction of environmental science - екологізація; settling / sedimentation tank - відстійник; spawning area - нерестовище; water-cooling tower - градирня і т.д.

Тому, загальнолітературний випадок лексичного стиснення – це застосування поняття без власне пояснення, адже термін номінує поняття в найбільш згорнутому вигляді, вони дають найбільшу згортку інформації. Крім того, як варіанти лексичної конденсації можна розглядати вживання професіоналізмів, діалектизмів тощо, значення яких можна прочитати з контексту.

1.2.2. Семантична конденсація

Загальну тенденцію в розвитку мови на сучасному етапі можна визначити, як встановлення диктату мовної стихії. Ця тенденція проявляється в процесі використання одиниць всіх рівнів мовної системи у всіх сферах міжособистісного і соціального спілкування, відбувається «звернення до живого функціонування мови», «прагматизація лінгвістичних досліджень», що є наслідком прагнення, «враховувати« людський фактор» у мовній діяльності» [10, с. 56].

Семантичну компресію можна отримати за допомогою зменшення повторюваності зайвих слів у висловлюванні. Наприклад:

«Завтра в столицю нашої батьківщини місто Київ прибуває делегація бізнесменів з Німеччини — Tomorrow a delegation of business people from Germany arrives in Kyiv. Надлишкову інформацію «... столицю нашої батьківщини місто ...» переводити зовсім необов'язково. Іншим приклад, що також містить надмірну інформацію:

Each member of the team must know the task for which he or she is responsible. — Кожен член колективу повинен знати свої обов'язки.

На конференції, що була спрямована на облаштування колишніх військовослужбовців (Єсентуки, 1998 г.), в ряді доповідей фігурував тавтологічний термін «колишні військовослужбовці, звільнені в запас», який при усуненні тавтологічної інформації перекладався дуже просто — «ex-servicemen». Компресія такого роду дозволяє синхроністам створювати мікропаузи в перекладі і сприймати частину мови оратора не на тлі власного говоріння, а безпосередньо під час цих мікропауз, що призводить до поліпшення сприйняття тексту іноземних мов і, відповідно, якості перекладу [максимов].

У комунікативній ситуації, що існує та є пов'язаною з потребою висловити інформацію максимально економним способом, комунікант включається в ономасіологічний контекст (С. М. Васильченко, О. А. Габінський, М. С. Малєєва, І. С. Торопцев, І. А. Устименко), який дозволяє здійснити досить диференційовану і точну репрезентацію інформації «за допомогою обмеженого набору конвенцій та відповідних мовних утворень (в нових ситуаціях)»[12, с. 34].

Дж. Грінберг справедливо зауважує, що деякі слова для носія мови з очевидністю «є роздільними в тому сенсі, що вони складені тим чи іншим регулярним чином за допомогою додавання або деривації з більш дрібних одиниць, що зустрічаються або ізольовано, або в інших поєднаннях» [15, с. 22]. Здатність слова «ділиться» в свідомості носія мови є основним засобом декодування новоутворення.

Синтаксис і словотвір взаємопов'язані, і ряд відомих вчених лінгвістів, таких, як Е. Л. Гінзбург, І. Г. Милославський, І. С. Торопцев, Т. А. Туліна, І. С. Улуханов, І. А. Устименко та ін. відзначають це. Так, І. Г. Милославський висуває положення, за яким словотвірне та лексичне значення не можуть бути протиставлені за своєю сутністю, оскільки і те й інше відображає об'єктивну дійсність. Особливість словотвірного значення полягає в тому, що воно може, «просто пов'язувати слова в випадках так званої синтаксичної об'єктивації», а також в здатності актуалізувати так звані «прирощені» значення [36, с. 45].

На думку Е. Л. Гінзбурга, словотвірне значення слова може бути виражено за допомогою синтаксичних одиниць: словосполучення, речення, тобто описово. Він підкреслює, що в похідному слові відбувається «консервація всього об'єму синтаксичного опису» [14, с. 4]. Номінативна сутність синтаксичних і лексичних одиниць має однакову природу, що створюється при відображенні властивостей об'єктивної дійсності.

Як відзначають Т.В. Булигіна і А.А. Леонтьєв, К. Бюлер припускав існування «синтаксичних схем» у мовному мисленні [10], які лежать в основі «прийомів розуміння», закладених в «мовній здібності» носія мови [12].

У ході суспільно-історичного освоєння предметного світу людина пізнає речі і явища, називаючи, дає їм імена, формує нові поняття, встановлює між ними певні зв'язки і взаємозалежності, замінює «конкретне абстрактним, споглядання поняттям, багато одним» [36, с. 81].

Особливістю людської мови є те, що вона представляє «складне матеріально-ідеальне утворення, що поєднує в собі по відношенню до об'єктивної дійсності властивості позначення і відображення». У процесі формування

мовного значення беруть участь і знаходять відображення всі три взаємопов'язаних між собою елементи гносеологічної ситуації - суб'єкт, що пізнає (людина), пізнаваний об'єкт (реальна дійсність) і мовний знак (мова). При розгляді співвідношень «мова - мислення», підкреслюється, що «пізнання починається не з думок, а зі спостережень і з дій над предметною дійсністю». Сам же процес спостереження починається зі сприйняття [42, с. 52].

Отже, в сучасній розмовній мові, в сучасному усному професійному спілкуванні, в сучасному тексті семантичний конденсат займає помітне місце, він створює атмосферу безпосереднього вільного спілкування, дозволяє (і це в усному спілкуванні головне) скоротити час говоріння, зберігаючи весь зміст інформаційного потоку. Про продуктивність мовного словотворення моделі говорить Словник семантичних конденсатів І.А. Устименко [42], що містить більше двох з половиною тисяч конденсатів, й інтерес до них у зарубіжних дослідників, прикладом може служити словник українських семантичних конденсатів угорського вченого Гражині Репаші, [49, с. 85].

Мова пропонує для створення семантичного конденсату кілька способів словотвору – суфіксацію, конверсію, трансформацію (за термінологією І.С. Торопцева), еліптичний пропуск.

Є деякі ознаки семантичного конденсату, які роблять його іноді важким для вживання. Так, семантичний конденсат часто незрозумілий поза контекстом в силу своєї «природної» багатозначності. Конденсат ситуативний, і в різних ситуаціях може виникнути новий конденсат з іншим значенням, тобто виникає омонім.

Тому, можна зробити висновок, що аналіз, вивчення явища семантичної конденсації, його функціонування в сучасному дискурсі дозволить по-новому поглянути на питання, пов'язані з породженням лексичної одиниці на базі тексту, синтаксичного опису, з декодуванням самого конденсату і тексту, що містить семантичний конденсат, на проблеми лексикографічної фіксації і опису конденсатів з навчальною, культурологічною та науковою метою.

1.2.3. Синтаксична конденсація

Синтаксична компресія чи, як її ще називають, синтаксична редукція, — це вибір коротшої і простішої синтаксичної конструкції в порівнянні з конструкцією, заданої в оригіналі.

Ми використовуємо для дослідження класифікацію засобів синтаксичної конденсації Б.П. Дюндика, виділяючи номіналізацію, заміну, інфінітив, герундій, дієприкметник та синтаксичну редукцію [17].

Заміна – це скорочення чисельності знаків вираження, які використовують із ціллю уникнення надлишковості елементів та повторення мовного ланцюга, що своєю чергою впливає на зменшення загальної довжини висловлення, при цьому не спричиняючи зміну його структури, але зберігаючи інформативну повноту.

Проте, існує й дещо інша точка зору на цей засіб мовної конденсації, а саме В.П. Кобков говорить, що при заміні зв’язності тексту виникає потреба повторення одних і тих же ж смислових одиниць. Проте використання повторень однакових за смислом елементів у одній і тій же самій словесній формі є монотонним, тому для заміщення схожих елементів мовлення вчений пропонує скористатися наступними способами: [23, с. 24]:

1) номінативними замінниками. Наприклад The wizard being installed on the computer, the machine will start the reload. У наведеному прикладі номінатив machine є замінником лексеми computer, і використаний із метою уникнення повторів та власне і виконує роль конденсації.

2) дейтичними замінниками (до них ми відносимо займенники, займенникові прислівники та числівники). Наприклад: You will need to type in a username and password, this is so that your computer will stay secure from anyone gaining access to it. Тут ми можемо спостерігати заміну лексичної одиниці computer займенником it. Або ж ще такий приклад When you receive a fax you will see it in your inbox and when you send one out you can see it again in your sent items, у якому дейктичним замінником англійської лексичної одиниці fax є числівник one.

Результатом дослідження є підтвердження того, що речення, у яких використовується такий засіб конденсації, як заміна, при перекладацьких

трансформаціях стає більш розгорнутим, також може відбуватись конкретизація значень. Наприклад:

Use this connector to synchronize your data or to charge the battery. – Використовуйте міні-з'єднувач USB, щоб синхронізувати дані або заряджати акумулятор.

Ще одним засобом продуктивної синтаксичної конденсації є синтаксична редукція. Словник С. І. Ожегова дає наступне визначення: «Синтаксична редукція, або синтаксична компресія – випадіння з логічно розгорнутих конструкцій надлишкових словесних компонентів і синтаксичне об'єднання елементів, що залишилися, при повному збереженні семантикосинтаксичного значення вихідних структур» [38, с. 345].

Відповідно до результатів нашого дослідження структура, в якій є синтаксична редукція, перекладають із використанням розгорнення. Наприклад: If this is the first time you have connected to this PC using Bluetooth, you must complete the Bluetooth wizard on the phone and set up a Bluetooth partnership with the PC before synchronizing. – Якщо ви вперше підключаєтеся до цього комп'ютера за допомогою Bluetooth, ви повинні завершити установку Bluetooth майстра на телефон та налаштувати Bluetooth зв'язок з ПК перед синхронізацією.

Проте всі наведені вище засоби синтаксичної конденсації мають особливість, яка заключається в тому, що подібні засоби не мають закономірності і часто на них має вплив контекст чи конкретні екстралінгвістичні ситуації. Відтворення розгорнутих синтаксичних чи редукованих конструкцій є не тільки зрозумілими соціально, а іноді й стають загальновживаними через те, що подібний ланцюжок є носієм інформації, що передає необхідну однозначну інформацію відповідно до меж певної сфери комунікування.

Номіналізація – це механізм зміни пропозитивних структур чи речень в іменні та власне сам результат цих перетворень. Головною метою використання номіналізації – це економія мовних лексем, в тому числі на рівні речень, саме тому основною функцією номіналізації є номінативна, і вона повністю відповідає праву вважатись засобом синтаксичної кондексації [27, с. 5].

Цілком закономірним та зрозумілим є факт, що сучасна англійська мова використовує тенденцію номіналізації та опредмечення дії чи процесу, а саме вираження їх за допомогою іменників, що утворились від дієслів, а не навпаки, дієслівних форм.

Наприклад: If you are planning on reuploading a movie back to a camera this setting should be used. – Якщо ви плануєте повторно завантажити фільм знову на камеру потрібно використовувати цей параметр.

Лексема reuploading в мові оригіналу походить від дієслова to upload і є віддієслівним іменником. Звичайно, можна було б вжити дієслівну фразу to upload once again, проте оскільки в англійських наукових текстах пріоритетною є економія місця та зусиль, тому перевага віддається саме застосуванню номіналізації. Приклад яскраво показує, що під час перекладу номіналізації іноді трапляється заміна частини мови. Наприклад:

To connect your Smartphone to your PC for Internet connectivity, you can use either a USB or a Bluetooth device. – Для того, щоб підключити смартфон до комп'ютера з метою встановити Інтернет підключення, використовуйте пристрої USB або Bluetooth.

Іншим способом, який застосовується під час відтворення конденсованих структур за допомогою номіналізації – розгорнення. Наприклад: When you scroll to a check box, pressing the Action key selects or clears the check box. – Коли ви пересуваєтесь вниз по меню до пункту, який слід відмітити «галочкою», натиском на клавішу ви ставите або знімаєте галочку у відповідному віконці.

Таким чином, ми розглянули основні засоби синтаксичної конденсації в англійській мові наукового дискурсу та дослідили особливості їх перекладу українською.

До синтаксичної компресії можна віднести наступні прийоми:

а) поділ складного речення з кількома підрядними на два або більше речень більш простої структури.

Коли перекладач зустрічає складні пропозиції подібної структури вихідної мови, він подумки розбиває його на смислові відрізки (синтагми) і перекладає їх,

отримуючи на мові перекладу ряд пропозицій спрощеної структури при збереженні змісту висловлення. Наведемо приклад:

Оратор: «For example, we might ask people to express agreement or disagreement with a set of statements like,« those supporting competitive elections are doing harm to the country »or« to improve things in the country people should be given the opportunity to say what they want, even if that can lead to public disorder».

Речення схожого типу перекладач поділяє їх на оремі частини, опускаючи неважливу інформацію та тавтологію, при цьому зберігає основну думку висловлювання. Саме так й відбувається спрощення синтаксичної структури..

Переклад: «Так, можна запитати про згоду або незгоду громадян із наступними твердженнями: «Підтримка вільних виборів наносить шкоди країні?» або «Вільне волевиявлення поліпшить стан справ в країні, навіть якщо воно загрожує соціальними вибухами?»

Синхроніст, займаючись усуненням надлишкової інформації, незмінно прагне зробити переклад ясним і лаконічним. При синхронному перекладі синтаксис мовою перекладу завжди простіше, а середня довжина речень завжди дещо коротша, ніж у разі письмової обробки того ж тексту [20, с. 82].

б) Заміна складного / складнопідрядного речення простим.

У більшості випадків використання такого типу компресії супроводжується знанням усталених граматичних форм перекладачем. Наприклад:

«У даний момент цей співробітник *зайнятий тим, що складає звіт* за минулий місяць» - «At the moment this employee *is busy making a monthly report* ».

«Ми спостерігали *за тим, як розвантажувався товар* ». - «We *saw the goods being unloaded* ».

«На складі лежать двигуни, *які необхідно доставити в порт*». - «In the warehouse there are engines *to be delivered to the port* ».

в) заміна підрядного речення дієприкметниковим зворотом. Нприклад:

доповідач: « *Тепер, коли ми візьмемо до уваги все, що було сказано раніше,* можна зробити висновок, що ...».

перекладач: « *That said,* we may conclude that ...».

г) заміна підрядного речення, або дієприкметникового звороту прийменниковим зворотом:

доповідач: « *Due to the fact that we were confronted with unintended circumstances* , we may face a delay in the delivery of goods ».

перекладач: « *У зв'язку з непередбаченими обставинами* можлива затримка з доставкою товару».

д) Використання стислих синтаксичних комплексів, наприклад, абсолютних дієприкметників і номінативних конструкцій, а також інших «економних» синтаксичних конструкцій.

Так, переклад речення « *Хоча він і був неоконсерватором* , він опирався політиці втручання в справи інших держав» можна скоротити в такий спосіб: «Although he was a neoconservative, he was opposed to the policy of interfering in other states 'affairs». → « *Although a neocon*, he opposed the policy of interfering in other states 'affairs».

е) Компресія, що досягається застосуванням модуляції (прийомом смислового розвитку)

Модуляція (прийом смислового розвитку) — це вид заміни, при якому слово (або група слів) мови оригіналу замінюється на слово (або групу слів) мови перекладу, не співвпадає з першим по словниковій статті, але значення якого логічно виводиться з контекстом значення вихідної одиниці, що дозволяє створити більш компактну структуру мови перекладу. Наприклад:

«Наша лікарня *має у своєму розпорядженні досить велику кількість ліжко-місць – більше трьохсот*». – «Our hospital *can accommodate over 300 patients* ». Або «*Реалізація* цього проєкту на практиці є *малоймовірною* ». – «This project *is not deemed feasible*». У цьому прикладі синтаксична компресія поєднується з семантичної компресією.

Отже, синтаксичний рівень мови також є прикладом стиснення інформації до певних структур (речень). Але, хоча кожній мові й властива своя система побудови речень, кількісно ця система має свої межі (правила), інакше

комунікація була б неможлива, відповідно, будь-яка пропозиція є прикладом синтаксичної компресії.

Висновки до Розділу 1

Конденсація в широкому сенсі трактується у загальному вигляді і характеризується як одна з основних тенденцій функціонування мови, яка діє у всій сфері функціонування, але проявляється по-різному, з різним ступенем інтенсивності, в різних комунікативних сферах, які відповідають функціональним стилям. Конденсація у вузькому розумінні – це сукупність засобів, які служать цілям конденсації в широкому розумінні на всіх мовних рівнях [37, с. 12].

Суть конденсації під час перекладу полягає в більш компактному викладі ідеї однієї мови засобами іншої за допомогою використання семантично більш ємних одиниць, трансформації тексту оригіналу з метою надання йому більш лаконічної форми. Конденсація тексту досягається використанням більш компактних конструкцій та пропуском зайвих елементів висловлювання, елементів, що є зрозумілими з контексту та позамовної ситуації [44, с. 67]. При перекладі іншою мовою варто намагатися знайти подібну мовну одиницю, що вживається в тій чи іншій ситуації, але не варто повністю копіювати саму структуру мови оригіналу.

Отже, компресія як прийом, спрямований на зниження надмірності повідомлення і, відповідно, скорочення тексту мови оригіналу при його перекладі на мову перекладу може здійснюватися:

1) компресією складів – вибір найкоротшого елемента чи слова з можливих синонімів;

2) лексико-фразеологічною компресією – вибір найбільш короткого з синонімічних стійких виразів, кліше, ідіом, прислів'їв, приказок або в їх заміна однослівним найменуванням;

3) семантичною компресією – скорочення повторюваності надлишкових слів у висловленні, усуненням тавтології, зменшенням лексико-семантичною структури речень за допомогою скорочення і опущення

семантичних компонентів, а також використання абревіатур та скорочень, де це доречно;

4) синтаксичної компресії – вибір більш коротких і простих синтаксичних конструкцій в порівнянні з тими, що є в оригіналі, та що досягається застосуванням різних синтаксичних трансформацій;

5) словотвірною компресією – застосуванням словотворних засобів мови перекладу, що дозволяють висловити поєднання, фрази або синтагми іноземних мов на словесному рівні.

РОЗДІЛ 2. ЗАСОБИ ТВОРЕННЯ КОНДЕНСОВАНИХ СТРУКТУР СИНТАКСИЧНОГО РІВНЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ НАУКОВІЙ МОВІ

Синтаксичний рівень є гарним прикладом стиснення певного матеріалу до речень різних типів. І.В. Арнольд зазначає, що «пропуски логічно необхідних елементів можуть мати різні форми та різні стиоістичні функції [2, с. 54]. До синтаксичних засобів, що сприяють застосуванню компресії у мові, вона відносить використання односкладних та неповних речень та асиндетон. З погляду граматики найбільш важливим є розгляд односкладних та еліптичних речень.

Номінативні односкладні речення мають досить великий експресивний матеріал, адже їх головний член побудови структури – іменник – поєднує в собі образ предмета та власне саму ідею його виникнення та існування. Номінативні речення використовуються не лише в описах подій на початку розділу, в авторських ремарках чи в будь-яких описах, де цілісна картани складається з окремих елементів, а й використовуються в динамічних оповіданнях. Наприклад:

Back room with an old kitchen range. Good mahogany table. Horsehair chairs. Bed in corner made up like a sofa. Glass-front bookcase full of nice books: Chamber's Encyclopedia, Bible dictionary [2, с. 64]. – Підсобка зі старою кухонною плитою. Хороший стіл з червоного дерева. Стільці з кінського волосу. Ліжко в кутку у формі дивана. Книжкова шафа зі скляним фасадом, повна гарних книг: Енциклопедія Чембер, біблійний словник.

Синтаксичні виразні засоби та стилістичні засоби англійської мови:

• на основі редукції початкової моделі речення: еліпсис, апосіопеза, номінативні речення, асиндетон;

• на основі розширення моделі початкового речення: повторення, перерахування, тавтологія, полісиндетон, емфатичне дієслово «робити», речення в дужках;

• на основі зміни порядку слів: зворот, відрив;

• на основі на взаємодії синтаксичних конструкцій у контексті: паралельні конструкції;

• на основі використання транспозиції значення та зв'язку складових частин: риторичні запитання, парцеляція.

Варто також відзначити, що односкладні речення не містять не містять окремого суб'єкта та предиката і тому не можуть вважатися неповними та поєднуються за допомогою логічно необхідних елементів, оскільки й ті та інші є засобами синтаксичної компресії.

2.1. Еліпсис

У лінгвістиці еліпсис або еліптична конструкція є пропуском з речення з одного або кількох слів, які, тим не менш, розуміються в контексті інших елементів. У теоретичному синтаксисі визнаються численні різні типи багато точок. Теоретичні розповіді про еліпсис намагаються пояснити його синтаксичні та семантичні фактори, засоби, за допомогою яких відновлюються елементи, що вилучені, і статус елементів, що вилучені. Теоретичні пояснення еліпсису можуть значно відрізнятися в залежності від того, чи дотримується теорія синтаксичної структури на основі виборчого округу чи залежності.

І.Р. Гальперин описує еліпсис як навмисне опущення будь-якого члена речення в певних стилістичних цілях [31, с. 195]. Наприклад:

See you tomorrow! – Побачимось завтра!

Had a good time? – ти гарно провів час?

Won't do. – Ти не зробиш цього.

You say that! – Ти сам сказав це!

Відсутність членів речення у даних прикладах можна пояснити по-різному. Наприклад, у першому та другому реченнях їх відсутність зумовлена самою ситуацією використання речень, що допускає використання таких структур. Відсутність у третьому прикладі можна пояснити певною недбалістю, що часто зустрічається в усному спілкуванні. Іноді вона викликана швидким темпом живого спілкування. У четвертому реченні модна простежити знервований стан мовця, про що свідчить використання знака оклику.

Різновиди еліпсів давно стали основою лінгвістичної теорії, яка вирішує основні питання відповідності форми й значення: зокрема, як можна обійти або замінити звичайні механізми сприйняття значення з форми за допомогою еліптичних структур. У генеративній лінгвістиці термін еліпсис застосовувався до діапазону синтаксису, в якому сприймана інтерпретація є більш повною, ніж та, яку можна було б очікувати, виходячи виключно з наявністю мовних форм [20].

Спільна риса багатьох типів і екземплярів крапок є необов'язковим. Виникнення VP-еліпсису, наприклад, часто є необов'язковим, наприклад:

He will help, and she will (help), too. – Він допоможе, вона допоможе також.

Чи буде виключено друге зустріч дієслова help у цьому реченні, залежить від мовця та комунікативних аспектів ситуаційного контексту, в якому вимовляється речення. Ця необов'язковість є чітким вказівкою на три крапки. В інших випадках, однак, здається, що три крапки є обов'язковими, наприклад, у випадках порівняльного вилучення, наприклад:

More girls were there today than girls were there yesterday. – Сьогодні було більше дівчат, аніж вчора.

У цьому реченні потрібно опустити другу зустріч дівчини (More girls were there today than were there yesterday). Обов'язкову появу крапки ускладнює

аналіз, оскільки можна стверджувати, що обов'язкові відмінки насправді взагалі не є екземплярами крапки, а скоріше задіяна нульова проформа. Ці аспекти теорії слід пам'ятати, розглядаючи різні типи та випадки багатоточок, перерахованих нижче.

Термін еліпсис походить від грецького слова, що означає «пропуск», і це саме те, що робить еліпсис – він показує, що щось було пропущено. Коли ви цитуєте когось, ви можете використовувати три крапки, щоб показати, що ви пропустили деякі з їхніх слів. Наприклад:

Hamlet asked whether it was «nobler . . . to suffer the slings and arrows of outrageous fortune or to take arms against a sea of troubles.» – Гамлет запитав, чи це було «благородніше . . . постраждати від пращ і стріл шаленої долі або взяти зброю проти моря бід».

У наведеному вище реченні слова «у розумі» були вилучені з цитати. іноді може знадобитися пропустити частину цитати, оскільки вона не має значення або ускладнює розуміння цитати в контексті речення. Багатокрапка показує, що щось пропущено. Можна використовувати три крапки, щоб показати паузу в мові або те, що речення закінчується. Однак ця техніка не відноситься до офіційного чи академічного письма. Три крапки використовують лише в художній літературі та неформальному письмі. Наприклад:

Andrew, can you, um . . . never mind, I forgot what I was saying. So, do you think we should. . . ? – Андрію, ти можеш, гм. . . неважливо, я забув, що говорив. Отже, як ти думаєш, ми повинні.. . ?

Існує безліч широко відомих типів еліпсису. Вони включають, як зазначено та коротко описано нижче:

1. Gapping;
2. Stripping;

3. Verb phrase ellipsis;
4. Pseudogapping;
5. Answer ellipsis;
6. Sluicing;
7. Nominal ellipsis;
8. Comparative deletion;
9. Null complement anaphora.

Серед експертів немає одностайності в тому, що всі вищезгадані синтаксиси утворюють природний клас у тому сенсі, що вони виведені за одним і тим же механізмом. Для інших синтаксисів були наведені рахунки на основі багатозначних символів, а деякі з перерахованих вище були проаналізовані іншими способами. Однак більшість експертів погодяться, що більшість з перерахованих вище елементів насправді є еліпсами, тому обговорення нижче сприймає їх статус як еліпси здебільшого як належне.

У наведених нижче прикладах речень використовується умова, згідно з якою виключений матеріал позначається нижніми індексами та меншим розміром шрифту. Усі наведені нижче приклади походять з англійської мови, хоча подібні моделі виникають міжмовно, з різницею від мови до мови.

Gapping – тип еліпсису, що виникає в непочаткових сполучниках координатних структур. Прогалина зазвичай виключає мінімально кінцеве дієслово і надалі будь-які доступні нескінченні дієслова. Цей матеріал «розривається» від непочаткових сполучників координатної структури.

Розрив виникає в координатних структурах. Надлишковий матеріал, який присутній у попередньому пункті, може бути «пропущеним». Цей розривний матеріал зазвичай містить кінцеве дієслово. Канонічні випадки мають справжню «прогалину», оскільки залишок з’являється ліворуч і праворуч від вилученого матеріалу.

John can play the guitar, and Mary $_{can\ play}$ *the violin.* – Джон вміє грати на гітарі, Мері також вміє грати на скрипці.

Fred took a picture of you, and Susan $_{took\ a\ picture}$ *of me.* – Фред сфотографував його, а С'юзан сфотографувала мене

Хоча канонічні відмінки мають медіальні прогалини, як у цих двох реченнях, розрив не обов'язково має бути медіальним, і він може бути навіть переривчастим, наприклад:

She persuaded him to do the homework, and he $_{persuaded}$ *her* $_{to\ do\ the\ homework}$. – Вона переконала його зробити домашнє завдання, а він переконав її зробити домашнє завдання.

Should I call you, or $_{should}$ *you* $_{call}$ *me?* – Мені подзвонити тобі чи ти мені?

Хоча ці два речення знову мають по два залишки, пропущений матеріал більше не є безперервним. У певному сенсі в кожному з пропусків є два пропуски. Розрив був ретельно вивчений, і тому він досить добре зрозумілий, хоча теоретичний аналіз може значно відрізнятися.

Stripping також відоме як три крапки голого аргументу. Багато лінгвістів розглядають таке видалення як особливий прояв розриву, коли лише один залишок з'являється в пропуску замість двох (або більше), які виникають у випадках розриву. Той факт, що зачистка обмежується наявністю в координатних структурах, є основною причиною того, що розпарювання інтегрується в аналіз розривів [25, с. 8]:

John can play the guitar, and Mary $_{can\ play\ the\ guitar}$*, too.* – Джон вміє грати на гітарі, і Мері теж може грати на гітарі.

Sam has attempted problem 1 twice, and $_{he\ has\ attempted}$ *problem 2 also.* – Сем спробував вирішити задачу 1 двічі, і він також спробував вирішити задачу 2.

Ці приклади ілюструють, що вилучення є гнучким, оскільки залишок у застереженні не обмежується функцією; це може бути, наприклад, суб'єкт, як у першому реченні, або об'єкт, як у другому реченні.

Особливо частим типом зачистки є не-зачистка (зачистка за наявності не), наприклад:

Sam did it, not Fred $_{did\ it}$. – not-Stripping – Це зробив Сем, а не Фред.

Sally is working on Monday,$_{she\ is}$ *not* $_{working\ on}$ *Tuesday*. – Саллі працює в понеділок, вона не працює в вівторок.

Статус not-Stripping як форму багатоточності можна обговорювати, оскільки нееліптичні версії цих речень є неприйнятними. Ключова риса еліпсису полягає в тому, що обидві версії мають бути прийнятними (еліптична та нееліптична версія).

Verb phrase ellipsis – (також VP-ellipsis або VPE) є особливо частою формою ellipsis в англійській мові. VP-еліпсис виключає нескінченну VP. Еліпсис необхідно вводити допоміжним дієсловом або часткою to.

He has done it before, which means he will $_{do\ it}$ *again*. – Він робив це раніше, а значить, буде робити це знову.

Аспект VP-еліпсису, який на відміну від розриву та розриву, полягає в тому, що він може відбуватися вперед або назад. Тобто три крапки може передувати або слідувати за своїм антецедентом, наприклад:

The man who wanted to order the salmon did $_{order\ the\ salmon}$. – Людина, яка хотіла замовити лосося, замовила лосося.

The man who wanted to $_{order\ the\ salmon}$ *did order the salmon*. – Людина, яка хотіла замовити лосося, таки замовила лосося.

Багато лінгвістів вважають псевдорозрив як особливий прояв VP-еліпсису (а не розриву). Як і VP-ellipsis, псевдорозрив вводиться допоміжним дієсловом. Псевдогапування відрізняється від VP-еліпсису, однак остільки, оскільки виключений VP не зникає повністю, а з’являється один (або кілька) залишків VP. Цей аспект псевдорозриву надає йому зовнішній вигляд розриву. Псевдорозрив часто зустрічається в порівняльних і контрастних контекстах [25]:

They have been eating the apples more than they have *been eating* *the oranges.* – Вони їли більше яблук, ніж апельсин.

I will feed the chickens today if you will *feed the chickens* *tomorrow.* – Я буду годувати курей сьогодні, якщо ти будеш годувати курей завтра.

Псевдорозрив є більш обмеженим у поширенні, ніж VP-еліпсис. Наприклад, це навряд чи може відбуватися у зворотному напрямку, тобто багатокрапка навряд чи може передувати своєму антецеденту. Інші приклади:

Would you want to say that to me, or would I *want to say that* *to you?* – Ви б хотіли це сказати мені, чи я хотів би сказати це вам?

They could read this book more easily than they could *read* *that book.* – Їм було легше читати цю книгу, ніж ту книгу.

Кратність відповідей включає пари питання-відповідь. Запитання фокусується на невідомій частині інформації, часто використовується питальне слово (наприклад, хто, що, коли тощо). Відповідність містить відсутню інформацію, і при цьому зайва інформація, що з'явилася у запитанні, видаляється, наприклад:

Q: Who has been hiding the truth? A: Billy *has been hiding the truth*. – Хто приховував правду? Біллі (приховував правду).

Q: What have you been trying to accomplish? A: *I have been trying to accomplish* *This damn crossword.* – Що ви намагалися зробити? (Я намагався розгадати) Цей проклятий кросворд.

Фрагменти відповідей у цих двох реченнях є аргументами дієслова (суб'єкт і об'єкт). Фрагмент також може відповідати додатку, наприклад:

Q: When does the circus start? A: *The circus starts* *Tomorrow.* – Коли починається цирк? (Цирк починається) Завтра.

Q: Why has the campaign been so crazy? A: *The campaign has been so crazy* *Due to the personalities*. – Чому кампанія була такою божевільною? (Кампанія була такою божевільною) Завдяки людям.

Кратність відповідей зустрічається у більшості мов світу. Такий вид еліпсу є найбільш поширеним та популярним у використанні у щоденному житті.

Звуження (Sluicing) зазвичай усуває все з прямого чи непрямого запитання, окрім питання. Це частий тип крапок, який, здається, зустрічається в більшості, якщо не у всіх мовах. Наприклад:

John can play something, but I don't know what $_{he\ can\ play}$. – Джон може щось грати на якомусь інструменті, але я не знаю, на якому (він може грати).

When $_{he\ will\ call}$ *I don't know, but John will definitely call.* – Не знаю точно, коли, але він точно зателефонує.

Розрив, проілюстрований цими двома реченнями, спостерігається в непрямих питаннях. Розрив у прямих питаннях ілюструється наступними двома прикладами:

A: Something unusual happened. B: What $_{happened}$*?* – Сталося щось дивне. Що?

A: He has been working on the problem. B: How long $_{has\ he\ been\ working\ on\ the\ problem}$*?* – Він працював над цією проблемою. Як довго?

Даний розрив інтенсивно вивчався в останнє десятиліття, і його можна розглядати як відносно добре зрозумілий механізм багатоточності, хоча теоретичний аналіз деяких аспектів шлюзування залишається спірним.

Noun ellipsis (також N-ellipsis, N'-ellipsis, NP-ellipsis, NPE, ellipsis у DP) виникає, коли іменник і потенційно супровідні модифікатори опускаються у фразі іменника. Іменні три крапки зустрічаються з обмеженим набором детермінантів в англійській мові (кардинальні та порядкові числа та присвійні визначники), тоді як в інших мовах він набагато вільніший. Наведені нижче приклади ілюструють іменні три крапки з кардинальними та порядковими номерами:

Fred did three onerous tasks because Susan had done two $_{onerous\ tasks}$. – Фред виконав три важких завдання, тому що Сьюзен виконала два (складних завдання).

The first train and the second $_{train}$ *have arrived.* – Прибули перший поїзд і другий (поїзд).

Наступні два речення ілюструють іменний еліпсис із присвійними визначниками:

I heard Mary's dog, and you heard Bill's $_{dog}$. – Я чув собаку Мері, а ви чули собаку Білла.

If Doris tries my chili, I will try hers $_{(her\ chili)}$. – Якщо Доріс спробує мій чилі, я спробую її (її чилі).

Порівняльне вилучення відбувається в реченнях, введених than в англійській мові. Вираз, який вилучається, відповідає порівняльній морфі, як-от more або -er в попередньому речення, наприклад:

More people arrived than we expected $_{people\ would\ arrive}$. – Прибуло більше людей, ніж ми очікували.

She ordered more beer than we could drink $_{beer}$. – Вона замовила більше пива, ніж ми могли випити.

Doris looks more satisfied than Doreen $_{looks\ satisfied}$. – Доріс виглядає більш задоволеною, ніж Дорін.

William has friends in more countries than you $_{have\ friends\ in\ countries}$. – Вільям має друзів у більшій кількості країн, ніж ти.

Порівняльне видалення відрізняється від багатьох інших необов’язкових механізмів багатоточності, оскільки воно є обов’язковим. Нееліптичні варіанти цих речень неприйнятні.

Анафора з нульовим доповненням усуває повне доповнення, при цьому вилучене доповнення є кінцевим реченням, інфінітивною фразою або фразою з прийменником. Дієслівні предикати, які можуть ліцензувати нульову анафору доповнення, утворюють обмежений набір (наприклад, знати, схвалювати,

відмовлятися, приймати рішення). Опущене доповнення не може бути іменником [ордынская].

Q: Do you know what happened? A: No, I don't know $_{what\ happened}$. – Ви знаєте, що сталося? Ні, я не знаю (що сталося).

Q: Do you approve of the plan? A: No, I don't approve $_{of\ the\ plan}$. – Чи схвалюєте ви план? Ні, я не схвалюю план.

They told Bill to help, but he refused $_{to\ help}$. – Вони сказали Біллу допомогти, але він відмовився (допомагати).

They offered two ways to spend the day, but I couldn't decide $_{between\ them}$. – Вони запропонували два способи провести день, але я не міг визначитися (між ними).

З різних механізмів еліпсису найменш вивченою є анафора нульового доповнення. У цьому відношенні його статус як еліпсис є предметом дискусій, оскільки його поведінка не узгоджується з поведінкою багатьох інших механізмів багатоточності.

Отже, еліпсис – явище опущення невід'ємного структурного елемента речення: підмета чи присудка, або ж обох членів речення. Існування еліптичних конструкцій залежить від контексту чи ситуації, адже самі ці фактори є передумовою для упущення важливих структурних компонентів.

2.2. Номіналізація

Холлідей стверджував, що номіналізація – це процес, у якому будь-який елемент або група елементів змушені функціонувати як номінальна група в речення. Він зазначив, що номіналізація є єдиним найпотужнішим ресурсом для створення граматичної метафори. За допомогою цього засобу процеси (конгруентно сформульовані як дієслова) і властивості (сформульовані як прикметники) метафорично перетворюються на іменники; замість того, щоб функціонувати в реченні як процес або атрибут, вони функціонують як річ у іменній групі. За іменним zing іменний zed обов'язково проходить лексико-граматичні та семантичні зміни [46, с. 148].

Отже, Холлідей не лише створив теорію теперішнього часу для інтерпретації номіналізації, а найбільшим внеском, який він зробив, було застосування метафори номінального виду до вивчення наукових дискурсів, що відкриває шлях до останніх досліджень феномену номіналізації, що використовується в різних дискурсах. Він виявив, що номіналізація часто використовується в наукових дискурсах, покращуючи формальність дискурсу. Взагалі кажучи, номіналізація є основним ресурсом високої лексичної щільності, вона має риси стиснутої інформації, стислого висловлювання, компактної структури та сильної логіки.

Відповідно до класифікації номіналізації, яку підняв Холлідей, існує всього п’ять видів номіналізації, а саме: номіналізація процесу, номіналізація якості, номіналізація обставин, номіналізація відносника та номіналізація нуля. Оскільки номіналізація передбачає не лише трансформацію граматичних класів, що ще важливіше, вона також містить зміну функції, тому поточне дослідження має суворо дотримуватися критеріїв визначення цих п’яти типів номіналізації.

Таблиця 2.1 Класифікація номіналізації

Semantic functions	Grammatical functions	Lexicogrammatical class
(1) quality→entity	epithet→thing	adjective→noun
(2) process→entity	i event→thing ii auxiliary→thing	verb→noun
(3)circumstance→entity	minor process→thing	preposition→noun
(4) relator→entity	conjunctive→thing	conjunction→noun
(5) entity→(expansion)	head→modifier	noun→various

Як показує таблиця, існує всього п’ять типів номіналізацій, і вони перетворюються з якості, процесу, обставини, відношення, нуля до сутності відповідно. Номіналізація процесу часто реалізується шляхом перенесення дієслова в іменник. Якісна номіналізація відноситься до будь-якого номіналізованого слова або групи слів, що походить від прикметника.

Номіналізація обставин часто реалізується шляхом перенесення прийменникового чи прийменникового словосполучення до іменника. Відносна номіналізація відноситься до будь-якого номіналізованого слова або групи слів,

що походить від сполучника. Нульова номіналізація часто реалізується шляхом перенесення нуля в іменник.

За словами Холлідея, «є чотири способи, за допомогою яких згуртованість створюється в англійській мові: за допомогою посилання, еліпсиса, сполучника і лексичної згуртованості». Номіналізація належить до лексичної згуртованості, вона може сприяти узгодженню тексту через анафоричне посилання, лексичне повторення та розроблену іменну групу. І китайські, і західні вчені використовують ці три методи для побудови своїх рефератів, роблячи вирази більш узгодженими [46].

Найпотужніша функція номіналізації – досягнення згуртованості дискурсу за допомогою анафоричного посилання. У академічних дискурсах, коли письменники мають намір сформулювати твердження, вони завжди роблять висновок або повторюють попередню інформацію. Вони розширюють кожне нове речення на основі інформації, що міститься в попередньому реченні. Академічні дискурси часто використовують номіналізацію як анафору для повернення до старої інформації, а потім додавання нової інформації в нове речення [28, с. 54]

However, little research on this or other OPIs has quantitatively compared test takers' speech with the target domains of the test, such a comparison could be used as evidence for the validity argument (Kane, 2013) for the MELAB. – Однак, проходження невеликого цього тесту чи OPI кількісно б порівнювало знання учасників тесту, таке порівняння можна було б використовувати як доказ аргументу валідності (Kane, 2013) для MELAB.

This study analyze, via the lexical decision task, Chinese EFL learners' online processing of English derived words and the influence of relative familiarity on their processing, through analysis of statistical results, it is revealed that... – У цьому дослідженні за допомогою завдання на лексичний аналіз аналізується онлайн-

обробка англійських слів, і вплив відносної схожості на їх обробку шляхом аналізу статистичних результатів виявлено, що…

У цьому прикладі аналіз, який означає дієслово, реконструюється як аналіз номінації. Функція аналізу в першому реченні полягає в тому, щоб ввести нову інформацію, потім ця нова інформація переноситься в порівняння іменної сутності, сприяючи розвитку висловлювання і ведучи до нової інформації. Цей тип зв'язного шаблону називається анафоричним посиланням, письменник використовує номіналізацію як анафору, щоб звернутися до чогось, про що згадувалося раніше в дискурсі, і встановлює зв'язок між двома реченнями, таким чином сприяючи згуртованості дискурсу. Подібно до другого прикладу, у першому реченні вчені також використовують цей метод для зв'язування речень, переносячи порівняння на порівняння, отже, логічний зв'язок між двома реченнями зрозумілий.

Лексичне повторення означає повторення одних і тих самих номіналізацій кілька разів. У дискурсах повторення одних і тих самих слів знову і знову може допомогти письменникам аналізувати й обговорювати одне й те саме з різних точок зору. Водночас письменники можуть підкреслити цю номіналізацію тим самим привертаючи увагу читачів.

As they interacted with German-speaking professionals in Germany via synchronous Web conferences. Drawing on quantitative and qualitative methods, the study investigated the effect of interaction with expert speakers and the implementation of focused interaction on learners' pragmatic development. – Вони спілкувалися з німецькими спеціалістами за допомогою синхроннних веб-конференцій. Використовуючи кількісні та якісні методи вони досліджували вплив взаємодії з експертами-спікерами та реалізації цілеспрямованої взаємодії на прагматичний розвиток учнів.

The interviews focused on whether students were motivated to transfer learning from the EAP course to their other courses, and what factors influenced this

motivation. Results indicated that true motivation to transfer was rare. The factors that influenced these students' motivation to transfer learning from the EAP course to their other courses fell into eight categories. – Інтерв'ю базувалися на тому, чи були студенти мотивовані переносити навчання з курсу EAP на інші курси, і які фактори вплинули на цю мотивацію. Результати показали, що справжня мотивація до переведення була рідкою. Фактори, які вплинули на мотивацію цих студентів перенести навчання з курсу EAP на інші курси, поділяються на вісім категорій.

У цих двох реченнях використовується спосіб повторення однієї і тієї ж номіналізації, щоб сприяти узгодженості. Першим кроком є перенесення дієслова в номіналізація, наприклад, взаємодія, потім у наступних реченнях, повторюючи взаємодію знову і знову, таким чином зв'язок між реченнями стає тіснішою. Крім того, письменники пояснюють причини, що впливають на мотивацію з різних аспектів. За допомогою цієї цілісної моделі номіналізації письменники крок за кроком сприяють розвитку аргументації, надаючи додаткові інструкції та опрацьовуючи нову інформацію [23, с. 71].

Виходячи з попереднього речення, автори додатково пояснюють або визначають номінальну групу, додаючи модифікатор або уточнювач, і цей зв'язний шаблон називається розробленою номінальною групою. За цієї обставини вищезгадана інформація згортається як іменна група, автори будуть далі розробляти нову інформацію або робити оцінку.

In the process of interact with other learners, this study collected the conversational interactions over the course of a Spanish language learner's academic year abroad and analyzed these conversations, then this article explores the development of interactional resources related to alignment activity in order to promote the learner's capacity of international interactions. – У процесі взаємодії з іншими учнями це дослідження проаналізувало комунікативні взаємодії протягом періоду вивчення іспанської мови та дослідило ці взаємодії. Також ця

стаття показує дослідження з розвитоку ресурсів взаємодії, пов'язаних з пошуком методів, як сприяти розвитку потенціала учня.

This study investigates how cultural background and Chinese proficiency affect the use of OCSs by EFL learners, through the investigation of learners' cultural background and Chinese proficiency, it is found that cultural background had a greater influence than Chinese proficiency on the use of OCSs, as for the reasons, detailed investigation will be carried out. – У цьому дослідженні показано, як культурне походження та знання китайської мови впливають на використання OCS учнями EFL. Шляхом дослідження культурного походження учнів та володіння китайською мовою, було виявлено, що культурний фон мав більший вплив, ніж знання китайської, на використання OCS. оскільки з причин Більше детальне дослідження буде проведено пізніше.

Третій спосіб сприяння узгодженості полягає у розробці номінальної групи, точніше, автор спочатку використовує анафоричне посилання, щоб встановити зв'язок між першим і другим реченням. Потім автор додає модифікатор і збагачує інформацію, розробляючи номінальне групове розслідування-детальне дослідження. Можна виявити, що через цей зв'язний патерн номіналізації, від взаємодії до взаємодії або дослідження до дослідження, потім переходить до міжнародної взаємодії/детального дослідження, відбивається структура всього дискурсу і розвивається семантика, таким чином дискурс стає цілісним.

Після пояснення деяких конкретних прикладів можна виявити, що як вчені використовують багато різних номіналізацій для побудови своїх тез, роблячи весь дискурс більш узгодженим, об'єктивним і узгодженим. По-перше, вчені вважають за краще використовувати номіналізацію для збільшення лексичної щільності, покращення економічності мови та зниження пропозицій до номінальних груп, покращуючи тим самим стислість рефератів. По-друге, вони використовують три способи покращення об'єктивності, а саме приховування оригінального актора, затемнення модальності та об'єктивування

особистої думки автора. По-третє, номіналізація може реалізувати згуртованість тексту шляхом з'єднання речення через анафоричне посилання, повторення лексичних одиниць та опрацювання іменної групи.

2.3. Редукція

Одним із навичок говоріння іноземною мовою, який має свої труднощі, є правильна вимова. Англійська мова не є винятком до цього правила і однією із складних частин цієї мови є процес, який називається редукція голосних, який був завжди проблематично для тих, хто вивчає мову. Усі англійські голосні можуть зустрічатися в ненаголошених складах у їхніх повних, нескорочених формах, тоді як зменшений голосний обов'язково є в ненаголошеному складі. У більшості випадків повні голосні перетворюються на [ə] у зменшених формах. [ə] є єдиною формою голосних, яка не може зустрічатися в наголошених складах в англійській мові. За Явасом (2011) у похідних словах скорочення голосних є результатом зміни категорії слова та зміщення наголосу. Оскільки наголос переноситься на інші склади, у більшості випадків голосний у ненаголошеному складі зменшується. [ə] можна замінити на /i/ перед піднебінно-альвеолярними [6, с. 176]

Функціональні слова не мають чіткого лексичного значення чи очевидних понять, пов'язаних з ними, і конкретизують граматичні відносини. Цей клас слів включає допоміжні слова, прийменники, артиклі, сполучники, займенники та деякі прислівники. Скорочені форми функціональних слів дуже поширені в зв'язному мовленні, оскільки більшість часу вони не є центром інформації. Форма цитування окремо не є єдиним контекстом, у якому може використовуватися сильна (повна) форма цих слів. Коли ці слова є центром обміну, очікуються також сильні (повні) форми; наприклад, якщо зробити особливий акцент або зробити контраст [1, с. 125].

а) *«You can buy some butter or cream for the breakfast.»* – Ти можеш купити мені масла чи вершків на сніданок.

b) *«You can buy me butter and cream for the breakfast.»* – Ти можеш купити мені масла та вершків на сніданок

У другому реченні «і» вживається в повній формі для наголосу.

a) *«I can't be there on time.»* – Я не зможу прийти вчасно.

b) *«Yes, you can.»* – Ні, ти зможеш.

У другому реченні «можна» вживається в повній формі для створення контрасту.

Лінгвістичні скорочення – це втрачені звуки в словах, що відбувається в розмовній англійській мові. Наприклад, слово «going to» змінюється на «gonna». Найпоширенішими скороченнями є сутички. Більшість скорочень – це скорочення з «not». Наприклад, «cannot» стає «can't». Багато скорочень є скороченнями між підметом і дієсловом. Наприклад, "He is..." стає “He’s”. Деякі скорочення відомі тим, хто вивчає мову, наприклад скорочення з «to». Приклади: "going to" перетворитися на "gonna" і "want to" перетворитися на "wanna". Мовні скорочення є частиною природної англійської мови, і їх не слід вважати сленгом чи некоректним.

Існує кілька основних категорій редукцій:

Елізія – це один або кілька звуків, залишених у слові. Поширеним прикладом є «and», яке часто змінюється на «an», а іноді навіть на «n». Іншим прикладом є звук «ba» в слові «probably», що веде до вимови «probly».

Наголос у слові – це слабкіший наголос у слові. Слова біля нього наголошуються більше в порівнянні. Слабонаголошене слово можна змішати, зв’язати або навіть видалити.

Функціональні слова – це слова, які означають граматичні відносини і відрізняються від слів за змістом. Змістові слова, як правило, несуть більше інформації і часто піддаються наголосу. Функціональні слова часто не наголошені і можуть бути зменшені, змішані, пов’язані або вилучені.

Слова want to/ going to/ have to/ has to/ had to/ ought to говорять настільки часто щодня, що мовці схильні зводити їх до таких форм:

- Want to – ***wanna***
- Going to – ***gonna***
- Ought to – ***oudda***
- Has to – ***hasta***
- Had to – ***hada***

Наведені вище приклади показують, що не тільки слова коротші, але і звуки, звичайно, коротші, що врешті-решт прискорює висловлювання. Для кращого розуміння нижче наведені приклади:

- *I **wanna** get it done soon.* – Я хочу зробити це найближчим часом.
- *I am **gonna** visit Japan next month.* – Наступного місяця я збираюся відвідати Японію.
- *I **outta** try harder in the test.* – Мені слід більше постаратися під час проходження тесту.
- *You **hafta** make sure someone will pick you up.* – Ви повинні переконатися, що хтось забере вас.
- *He **hasta** report to the office before 5:00 p.m.* – Він має з'явитися в офіс до 17:00.
- *She **hada** get a ride last night when she was too sleepy to drive.* – Минулої ночі її підвезли, вона була занадто сонна, щоб керувати автомобілем.

Слова на кшталт and/or/for також використовуються в більшості речень. Причому вони вимовляються дуже короткими і слабкими звуками. Наприклад:

- and – **n**
- or – **er**
- for – **fer**

- *Cream **n** sugar?* – Вершки і цукор?

- *Either coffee **er** tea is fine with me.* – Або кава, чи чай мені підходить.
- ***Fer** information, please call 2635-8284.* – За більш детльною інформацією, будь ласка, телефонуйте 2635-8284.

Коли «him» та «her» вживаються як об'єкт у реченні, а речення стоїть на дієслові, звук h цих двох слів часто видаляється, а решта слова вимовляється досить слабко, зв'язуючи з попереднім звуком чи то голосний, чи то приголосний:

- Him – **im**
- Her – **er**

- *A: Did you see John?* – Ти бачив Джона?
- *Yeah, I saw_**im** in the hallway.* – Так, я бачив його в коридорі.
- *A: So, do you like Mary?* – То, тобі подобається Мері?
- *Yeah, I like_**er** a lot.* – Так, дуже подобається.

Слова з кінцевими звуками p/b/d/t/k/g зустрічаються скрізь у розмовних висловлюваннях, і носії мови, як правило, роблять ці звуки невимовними. Але дуже часто носії мови, які не є носіями мови, вимовляють ці звуки з дуже сильним наголосом, що також впливає на швидкість їх промови. Хитрість вимовляти ці слова полягає в тому, щоб поставити більше наголосу на голосну [41, с. 272].

- *The soup tastes good.* – Суп дуже смачний.
- *Are you gonna rob the bank?* – Ти збираєшся пограбувати банк?
- *You can stop by Jackson Road and pick me up.* – Ви можете забрати мене в Джексон-роуд.
- *It is very interesting to read Harry Potter.* – Гаррі Поттер є дуже цікавою книжкою для прочитання.
- *Take this book and read it during the weekend.* – Візьміть цю книгу і прочитайте її на вихідних.

▪ *I like this bag more than that one.* – Ця сумка мені подобається більше, ніж та.

Є три зміни, які можуть відбутися зі словом «**of**».

1. «O» в «of» часто вимовляється за допомогою звуку schwa «-uh».

- «some of'» перетворюється на «some uh»;
- «*He likes some of the books*» перетворюється на «*He likes some uh the books*». – Йому подобаються деякі книги.

2. Якщо після «of» стоїть голосна, вона часто вимовляється за допомогою schwa + v (uhv)

- «most of» перетворюється на «most uhv»
- «*Most of all, you can't drink*» перетворюється на «*Most uhv all, you can't drink*». – Тобі краще більше не пити.

3. Якщо звук букви перед «of» є «t», то крім скорочення є клапт.

- «out of» перетворюється на «outta»
- «*He's out of money*» перетворюється на «*He's outta money*». – У нього зовсім немає грошей.

Інші скорочення:

«And» часто скорочують на «n»

▪ «*movies and books*» becomes «*movies **n** books*»

▪ «*I like movies and books*» becomes «*I like movies **n** books*». – Я люблю фільми та книги.

«Or» часто скорочують на «r»

▪ «*pencil or pen*» becomes «*pencil **r** pen*»

▪ «*Either a pencil or pen will do*» becomes «*Either a pencil **r** a pen will do*» – Підійде і олівець, і ручка.

For часто скорочують на fer

▪ «for instance» becomes «***fer** instance*»

▪ «What's for lunch?» becomes «What's ***fer*** lunch?» – Що на обід?

Because **часто скорочують на** Kuz

▪ I don’t wanna go to the party, kuz it sounds boring. – Я не хочу йти на вечірку, бо це звучить нудно.

Bet you **часто скорочують на** Betcha

▪ I betcha can’t eat ten hot dogs! – Напевно, не можу з'їсти десять хот-догів!

Could have + consonant **часто скорочують на** Kuda

▪ You kuda gone with me, if you’d told me in plenty of time. – Б’юся об заклад, ти не з’їсти десять хот-догів!

Could have + vowel **часто скорочують на** kuday

▪ I was so hungry, I kuday eaten a horse. – Я був такий голодний, що міг з’їсти коня.

Did you **часто скорочують на** didja/ didya

▪ *Didja like the film?* – Тобі сподобався фільм?

Don’t you **часто скорочують на** doncha

▪ *Doncha know?* – Хіба ти не знаєш?

Get you **часто скорочують на** Getcha

▪ *I’ll getcha a drink.* – Я принесу випити.

Give me **часто скорочують на** gimme

▪ *Gimme all your money!* – Дайте мені всі свої гроші!

Going to + verb **часто скорочують на** Gonna

▪ *I’m gonna do my homework now.* **–** Я зараз зроблю домашнє завдання.

Got you **часто скорочують на** gotcha

▪ *I gotcha that candy bar you asked for.* – Я приніс тобі ту цукерку, яку ти просив.

Has to **часто скорочують на** hasta

▪ *He hasta know how much he means to me.* – Він повинен знати, як багато він значить для мене.

Have to **часто скорочують на** hafta

▪ *I hafta clean the house before I go out.* – Я повинен прибрати будинок, перш ніж вийти.

Отже, редукція – це історичний процес скорочення, ослаблення чи опущення голосних звуків у ненаголошеній позиції, будь-які зміни акустичної якості голосних, що пов'язані зі змінами напруги, звучності, тривалості, гучності, артикуляції чи положення у слові та які сприймаються як «ослаблення». Редукція є фонетичним явищем та тісно пов’язана з розвитком системи мови.

Висновки до Розділу 2

Отже, як наслідок вище написаного матеріалу є необхідним підкреслити різницю між синтаксичною компресією взагалі і еліпсисом як конкретним синтаксичним варіантом скорочення. Під синтаксичним еліпсисом розуміється зменшення речення шляхом редукції окремих його елементів, що додаються з контексту чи ситуації. Таким чином, компресія є ширшим поняттям, ніж еліпсис.

Лінгвістична компресія є процесом скорочення структури мовної одиниці без зміни закладеної в ній інформації, що має системний характер і є стилістично немаркованим. Здійснення даного процесу відбувається як в результаті опущення надлишкових елементів, так і за рахунок їх заміни меншими одиницями.

Компресія є більш широким й абстрактним багаторівневим явищем мови, що виражає загальну тенденцію до економії, а еліпсис – конкретний прояв компресії, що виражає синтаксичну тенденцію до економії. Таким чином, односкладові, бездієслівні та номінативні речення слід розглядати як компресивні (або неповні), враховуючи при цьому, що вже всередині кожної підгрупи можуть виділятися еліптичні моделі.

Еліпсіс слід розглядати як структурну модель компресії, експліковану в синтаксичній редукції будь-якого компонента речення-висловлювання, що дозволяє можливість його відновлення до повного варіанта, часто обумовленого наявністю попереднього чи подальшого контексту або ситуацією діалогічного спілкування в процесі комунікації.

Принцип економії у мові також проявляється й у інших формах. У сфері вимови, наприклад, – це спрощення фонетичного складу через редукцію, асиміляцію, опущення, злиття. [47, с. 125].

Номіналізовані конструкції є результатами компресії самостійних речень, що є складовими інших речень. Еліптичні конструкції також є результатами компресії і є синтаксичними одиницями, отримані внаслідок опущення структурно необхідних елементів конструкції. Опущення цих структурно необхідних компонентів призводить до порушення граматичної завершеності синтаксичної конструкції.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ КОНДЕНСОВАНИХ СТРУКТУР ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У процесі дослідження різних процесів перекладу особливо цікавим явищем є дослідження стиснення мовлення, що відбувається під час самого перекладу.

Враховуючи факт важливості забезпечення якості адекватного перекладу перекладачі змушені застосовувати різні способи мінімізації втрати інформації. Основна складність полягає у відсутності достатньої кількості часу та важливості мати певний ритм мовлення. Саме це часто призводить до спотворення синтаксису речення, а іноді – втрати важливої та необхідної інформації.

Під час перекладу часто можна спостерігати збільшення складів та самого обсягу тексту. Наприклад, у процесі перекладу з англійської мови на українську текст може збільшитися вдвічі або ж більше. У більшості випадків під час перекладу текстів з української на англійську варто зменшувати обсяг тексту. Насамперед, це пов’язано з відсутністю закінчень та меншу складову частину слів. Саме зменшення тексту має полегшити роботу перекладачеві.

Матеріалом проведеного дослідження слугували приклади з робіт М. В. Умєровой, С. М. Ординської, Н. Ю. Яковишеної, Ю. І. Камінського та інших. Загалом було проаналізовано 300 одиниць для виявлення особливостей відтворення англомовних конденсованих структур.

3.1. Конденсація в системі простого речення

Опущення різних частин висловлювання може мати різні форми та стилістичні функції. Варто відокремлювати економію у мові та економію у мовленні, оскільки способи їх реалізації є абсолютно різними. У мовленні конденсація досягається за допомогою еліпсису, особливістю якого є файт, що ці фактори та явища не мають закономірного характеру. Вони залежать від

контексту та різних екстралінгвістичних ситуацій. Найчастіше еліпсис виражається неповними реченнями, а відсутні елементи речення легко зрозуміти з контексту. Еліпсис є характерним для розмовної мови явищем, він надає мовленню динамічності.

Проаналізувавши різні приклади використання еліпсиса, можна виокремити наступні види [5, с. 22]:

1. Речення, основним елементом яких є присудок або його частини з другорядними членами чи без них:

- Речення з усіченим підметом:

They're dining on the way, in Salisbury. – Вони обідають по дорозі, в Солсбері.

Think so? All right. – Думаєш? Добре.

Let's hurry. – Потрібно поквапитися.

Подане речення дуже легко відновити з контексту:

Do you think so? – Думаєш?

He was dead. - Dead - Yes. Died in his sleep. – Він помер. – Помер. – Так, уві сні.

What did you do all afternoon? - he said. – Що ти робила цілий день?

Walked and sat in a sheltered place. Do you know there are still berries on the big holly-tree? – Я гуляв і сидів у затишному місці. Ви знаєте, що на тому великому дереві ще є ягоди?

Do you think there is a second key to that little hut not far from John's Well, where the peasants are reared? - she said. – Як ви гадаєте, чи є другий ключ до

тієї хатинки неподалік від Іванової криниці, де виховуються селяни? - вона запитала.

There may be. Why? – Може бути. Чому?

- Речення з усіченим присудком:

He's darling, isn't he? Joanna said dreamily, watching the dim slice of light from the open door, and the mist that drifted past it. – Коханий, ти? – мрійливо сказала Джоанна, дивлячись на тьмяний шматочок світла від відкритих дверей і туман, що пронісся повз них.

Well, sometimes he is, - said Chris – Ну, іноді він буває, – сказав Кріс.

But you didn't really love her, did you? You did her that wrong. – Але ти її не дуже любив, чи не так? Ти зробив їй боляче.

How could I? I began to. I began to love her. – Як я міг? Я почав. Я почав її любити.

2. Речення, основним елементом яких є підмет (тобто речення з опущеним присудком):

What is it? – Що це?

Mosquitoes! – Комарі!

Who would come? – Хто прийде?

Who? Why, anybody! And Mellors. Does he come? He must come in the evenings. – Хто? Чому, будь-хто! І Мелорс. Він прийде? Він повинен прийти ввечері.

I can't help it. She murmured. – Я нічим не можу допомогти. Вона пробурмотіла.

But if you can't who can? – Але якщо ти не можеш, то хто?

I suppose nobody. – Думаю, ніхто.

What's that? – Що це?

Hasn't it occurred to you? It seems to me that in what he said to you he indicated it pretty plainly. God. – Вам це не спало на думку? Мені здається, що в тому, що він вам сказав, він наголосив на цьому досить чітко. Боже.

I? None. I haven't set eyes on him since before you were last in Paris. – Я? Жодного. Я не бачив його з тих пір, як ти востаннє був у Парижі.

3. Речення, основним елементом яких є другорядні члени:

ROBERT: What about you and Martin? – Як щодо тебе та Мартіна?

FREDA: I didn't deceive myself. I knew everything about him. – Я не обманула себе. Я знала про нього все.

Опущені елементи речення «What about you and Martin?» дуже легко відновити під час перекладу: «Як щодо тебе та Мартіна?»

You only had to say. – Треба було лише сказати.

A what? – Що?

And what do you think of the atom bomb, Father? – А що ти знаєш про атомну бомбу, тато?

Not much, - Father Nulty said. – Небагато – відповід батько Нулти.

LIZA: Whatever are you doing here? – Що ти тут робиш?

FREDDY: Nothing – Нічого.

FREDDY: I hope I haven't taken you out of your way. Where are you going? – Сподіваюся, я не збив тебе з дороги. Куди ти йдеш?

LIZA: To the river – До річки.

Was did he say? – Що він сказав?

Oh, nothing; he said he knew nothing about keys. – О, нічого; він сказав, що нічого не знає про ключі.

For how long would you go? – Як надовго ти їдеш?

Perhaps three weeks. – Можливо, три тижні.

Наведені вище приклади показують, що еліптичні конструкції можуть бути легко відновлені з попереднього діалогічного контекста.

Характерним для англійської мови також є еліпсис дієслова-зв'язки be у складі іменного присудка, в результаті чого речення набуває емоційного забарвлення та окличної інтонації:

You lovely lad! - said Tommy – Ти милий хлопець! – сказав Томмі.

The strange potency of manhood upon her! – Дивна сила мужності в ній!

Очевидно, що еліпсис є одним із найбільш поширених засобів вираження синтаксичної компресії в англійській мові, характерним як для розмовної, так і для монологічного мовлення. Присутність еліптичних конструкцій у монологах зумовлені, насамперед, бажанням надати висловлюванням більш емоційного та експресивного забарвлення. Такі конструкції найчастіше представлені у формі монологів та роздумів персонажів.

3.2. Конденсація в системі складного речення

Поява складних речень в англійські мові зумовлена наявністю сурядних частин присудками, що відносяться до одного підмета. Саме це є найбільш істотним фактором ускладнення простого речення. Компресію в таких реченнях можна простежити особливо яскраво, адже відбувається опущення повторюваного члена речення, а саме – підмета, що є спільним для двох речень. Наприклад:

Her own room she kicked off her sandals and dropped Phils coat on a chair. – He squared in his saddle, swung the horse from the trail and kicked it hurriedly up behind a big redwood tree. – У власній кімнаті вона скинула сандалі й кинула пальто Phils на стілець. – Він сів у сідло, змахнув коня зі стежини й поспіхом штовхнув його ногою.

The tiger was at large and burning with rage. – Тигр був на волі й горів від люті.

У цьому реченні бачимо один спільний елемент, що є підметом tiger та частиною складного присудка.

His face was pale and had a firm line. – У нього було бліде обличчя з чіткими лініями.

There was always an undercurrent of greediness, a hankering, and sense of waste. – Завжди існувала прихована течія жадібності, прагнення та відчуття (речення зі складним присудком та однорідними підметами).

They were early home from school: quick, shy, dark, little rascals of seven and six, soon talkative. – Вони рано повернулися зі школи: непосидючі, сором'язливі, маленькі балакучі негідники років семи і шести.

Складне речення з п'ятьма однорідними означеннями.

The newcomer was pleasant in his manners and exceedingly well dressed even for St. Midas. – Новоприбулий був з гарними манерами і надзвичайно добре одягнений.

Речення з двома однорідними присудками.

He was early and knew it and could not wait a moment longer. – Він прийшов рано, знав це і не міг чекати більше ні хвилини.

Речення з одним підметом та 3ма присудками.

Варто відзначити, що збереження повторюваного члена в даних реченнях було б недоцільним, адже скорочена форма речення повністю зберігає всю інформацію та думки автора. Що ж стосується складних речень зі складними іменними чи дієслівними присудками, а також речень, у структурі яких є прості дієслівні присудки, у них також можливе опущення частини присудка [9, с. 36]. Наприклад:

Yet he could live alone, in the wan satisfaction of being alone, and raise to be shot ultimately by fat men after breakfast….wood was silent, still and secret in the evening drizzle of rain….was so healthy, considering……was sitting up in bed, looking down at her. – І все ж він міг жити на самоті, будучи навіть щасливим від цієї самотності… Ліс мовчав, нерухомий і таємний у вечірній мряці дощу… був такий здоровий, якщо подумати… сидячи в ліжку, дивлячись на неї.

Розглядаючи вищенаведені приклади складних речень, можна побачити, що найбільш поширеним способом з’єднання основ є сполучник and. Слід зазначити, що трапляються також й інші випадки вживання наступних сполучників but, or, nor, neither…nor, then та both…and.

No one triumphed over my failure, or said I had better have taken his or her advice, and quietly stayed at home. – Ніхто не зрадів моїй невдачі і навіть не сказав, що краще б я скористався його порадою і залишився вдома.

Cut the bread, then sat motionless. – Він нарізав хліб, а потім просто сидів нерухомо.

Отже, компресія в складних реченнях є досить популярним способом економії у мовленні, адже опущення певних частин речення допомогає не перенасичувати саму структуру речення і робити повідомлення більш зрозумілими для інших. Але при застосуванні компресії в таких реченнях, важливо також звертати увагу на контекст, засоби, що використовуються у побудові речення та сам тип складного речення. Так, наприклад, при трансформації складнопідрядних речень ми б отримали складносурядні речення з повторюваним елементом, що не є правильним.

3.3. Особливості перекладу англійських конденсованих структур на українську мову

Компресія є особливим видом перетворень, що сприяє перетворенню складних синтаксичних конструкцій до менш складних, проте здатних передавати такий же повний зміст інформації, що й складні речення. До синтаксичних компресій можна віднести наступні способи перекладу:

1) Розділення складного речення на декілька підрядниих або ж на декілька простих речень.

Якщо під час перекладу перекладач стикається з такими типами складних речень, він подумки ділить їх на смислові частини та перекладає їх, отримуючи ряд простих речень зі збереженням загального змісту без втрати важливої інформації. Наприклад:

For example, we might ask people to express agreement or disagreement with a set of statements like, «*those supporting competitive elections are doing harm to the country» or «to improve things in the country people should be given the opportunity*

to say what they want, even if that can lead to public disorder» – Так, можна запитати про згоду чи незгоду громадян з такими твердженнями: «Підтримка вільних виборів завдає шкоди країні?» або «Вільне волевиявлення покращить становище справ у країні, навіть якщо воно загрожує соціальними вибухами?»

Перекладач, займаючись відкиданням непотрібної інформації, прагне зробити переклад зрозумілим та лаконічним.

2) Заміна складного, складнопідрядного речення простим:

«At the moment this employee is busy making a monthly report» – В даний час співробітник зайнятий тим, що робить звітність за минулий місяць.

«We saw the goods being unloaded» - Ми спостерігали за тим, як розвантажували товар.

«In the warehouse there are engines to be delivered to the port» – На складі зберігаються двигуни, які необхідно доставити в порт.

3) Заміна підрядного речення дієприкметниковим:

«That said, we may conclude that ...» – Тепер, коли ми візьмемо до уваги все, що було сказано раніше, можна зробити висновок, що.

4) Заміна підрядного речення чи дієприкметникового звороту прийменниковим зворотом:

«Due to the fact that we were confronted with unintended circumstances, we may face a delay in the delivery of goods» – Через непередбачені обставини можлива затримка з доставкою товару.

5) Використання стислих синтаксичних структур:

«Although he was a neoconservative, he was opposed to the policy of interfering in other states' affairs». → «Although a neocon, he opposed the policy of interfering in other states' affairs» – Хоча він і був не консерватором, він чинив опір політиці втручання у справи інших держав.

6) Компресія, що досягається використанням модуляції:

«Our hospital can accommodate over 300 patients» - Наша лікарня вміщає досить велику кількість спальних місць – більше, ніж 300.

«This project is not deemed feasible» – Реалізація цього проекту на практиці є малоймовірним.

Одним з найбільш поширених засобів виникнення компресії в англійській мові свобода [11, с. 55]. Наприклад:

суфікс - ish в Kreisel, fifty-five-ish, lean, muscular

... was the owner of his own company (Hailey) – лаконічно та правильно відображає вік персонажа. Переклад сполуки fifty-five-ish українською можливий тільки описовим способом:

Худорлявий, м'язистий Крейсел, якому на вигляд було близько 50ти років, був власником компанії.

I'm an early bedder. – Зазвичай я рано йду спати.

I'm quite a heavy smoker, for one thing… – По-перше, я курю як паровоз…

He was a pretty heavy drinker. – Він пив, як не в себе.

Префікс a- в реченні *«Rollie was arunning all night»* відображає стан, у якому перебував герой протягом ночі. Тому, перекласти це речення на українську можна так: Він бігав всю ніч без відпочинку.

Лексичні одиниці, що побудовані способом конверсії, також мають певні труднощі під час їх перекладу. Це зумовлено тим, що під час їх перекладу варто замінювати одну частину мови іншою та замінювати дієслово на особисту форму:

Mr. Healy's prestige is at a low.

«Статус міністра фінансів упав дуже низько», де під час перекладу at a low замінено прислівником «низько» і введено дієслово в особистій формі «упав».

Більш складним є переклад форми a has been, утвореної шляхом конверсії від перфектної форми дієслова be у висловленні:

He is always a has been.

Його можна перекласти, спираючись на ширший контекст, лише описово: a has been – людина, яка має певний досвід (позитивний чи негативний залежно від контексту).

Далі варто звернути увагу на модель перекладу, де компресія простежується дуже відчутно. Наприклад, модель N+ N містить інформацію, що міститься в контексті або закладена у фонових знаннях. Тому доводиться звертатися до роз'яснювального перекладу. Наприклад:

Pakistan is faced with the need to provide both rapid and effective disaster Aid – Пакистану необхідно терміново надати ефективну допомогу постраждалим від повені.

Переклад зроблено на основі широкого контексту через конкретизацію іменника disaster.

Декомпресія потрібна і під час перекладу термінів (як поодиноких прикметників, словосполучень і навіть простих речень), що суттєво допомагають зменшити висловлювання. Зміст таких речень буває дуже широким. Саме їх широка сполучність сприяє збільшенню смислового навантаження та експресивності. Наприклад:

These French found him lean and tight. In well-tailored clothes, elegant and dry, his good Western skin, pale eyes, strong nose, handsome mouth, and, в якому поєднання Western skin включає кілька додаткових конотацій, які не варто опускати під час перекладу – Худий і підтягнутий, на думку французів, в бездоганному костюмі, елегантний і худощавий, гладка, вихолена шкіра, типова для американців, світлі очі, великий ніс, гарний рот і мужні складки навколо нього.

Дуже часто в функції визначення зустрічаються словосполучення, які є зовсім незвичайними за сполучністю і ємні за змістом. Наприклад:

There is a tangible proof of what I thought during a *long ago* reading – Є доказ того, про що я думав під час давнього читання.

General Hamil carries a *cut throat* razor on his keyrings – Генерал Гаміль носить на брелоках розрізану бритву.

To his question «how long» Scott replied «must wait». He was determined to use «*must wait*» period for himself. – На його запитання «як довго» Скотт

відповів «треба чекати». Він був сповнений рішучості, щоб пройти цей період «повинен почекати».

Поєднання іменників reading, razor, period, що впливає на обсяг інформації, закладеної в наведених вище словосполученнях, змушує перекладача використовувати підрядні речення.

Використання простих речень не є таким частим явищем, як використання словосполучень, але все ж деякі приклади є:

She smiled a long God knows smile

Це речення можна перекласти за допомогою розгорнутого словосполучення, або підрядним реченням: «Вона посміхалася довгою розумною усмішкою» або «Вона усміхалася довгою посмішкою, яка говорила «Богу все відомо (Бог все знає)».»

Значна компресія досягається вживання віддієслівних форм: інфінітивів, дієприкметників і герундія, тобто, структур, що мають еквіваленти в українській мові. Із зазначених вище неособистих форм інфінітив є одним із найефективніших засобів створення економних структур, що потребують декомпресії під час перекладу [11, с. 34]

Так, його використання в ад'єктивних поєднаннях сприяє створенню речень, що перекладаються, як правило, підрядними структурами. При цьому інфінітив може бути у формі як дійсного (The only class in Britain *never to lose* an election is the ruling class – Єдиний клас Великобританії, який ніколи не програє на виборах - це правлячий клас) так і пасивного стану (he searched for the one word *to be spelt* correctly – Він шукав лише одне слово, яке мало бути написане правильно).

У подібних поєднаннях прихована модальність обов'язкової реалізації події, вираженої інфінітивом. Іноді вона експлікується в найближчому

контексті: ….. *the one word that he had to spell correctly if they expected to be paid another cent.*

Інфінітиви з дієсловами руху to come, to arrive, to run, to turn та інші перекладаються словосполученням. Наприклад:

She came to find him sitting at the table – Вона прийшла і побачила, що він сидить за столом; з дієсловами фізичного впливу – складнопідрядними реченнями. У такій моделі найчастіше зустрічаються дієслова to find та його синоніми to see, to reveal, to discover та деякі інші.

Наприклад: *the door was flung open to reveal a small woman* – Двері відчинилися, і вони побачили маленьку жінку.

Поєднання дієслів фізичної дії та інфінітиву, а також стативних дієслів та інфінітиву передають той самий обсяг інформації, що й складнопідрядні речення з підрядним в українській мові:

Adam *went out to kill the dog*. – Адам вийшов на вулицю, щоб вбити собаку.

My father *has been to Edinburgh to give a lecture* – Мій батько був в Єдинбурзі, щоб прочитати лекцію.

Інфінітив з функцією вторинного присудка особливо часто вживається в мові газет з метою не вказувати джерело інформації та економії місця:

The expedition was reported to have landed safely – Повідомляють, що експедиція благополучно висадилася.

Вміст речення є синонімічним до складнопідрядного речення:

It was reported that the expedition had landed safely. – Оголосили, що експедиція пройшла успішно.

He felt Wilson take hold of his arm (Shute) – Він відчув, как Вілсон взяла його за руку.

Old Jolyon saw his brother's face change – Старий Джоліон побачив, як змінилося обличчя його брата.

Герундіальний комплекс – ще одна з форм компресії в сучасній англійській мові, яка потребує декомпресії. Переклад таких конструкцій також здійснюється за допомогою підрядних речень:

I regret marrying you, Lucy – Люсі, я шкодую про те, що одружився на тобі.

Отже, враховуючи вищенаведені приклади, можна зробити висновок, що компресія в сучасній англійській мові простежується на всіх рівнях та є високопродуктивний засобом мовної економії.

Висновки до розділу 3

Отже, компресія як прийом, спрямований на зниження надмірності тексту та його скорочення може здійснюватися:

1) складовою компресією – вибором більш короткого слова з кількох можливих синонімів;

2) лексико-фразеологічною компресією – вибором найбільш короткого з кількох можливих синонімічних стійких виразів, кліше, ідіом, прислів'їв, приказок тощо або в їх заміни однослівним найменуванням;

3) семантичною компресією – зменшення повторюваних слів та елементів у висловлюваннях, усунення використання тавтології, зменшення лексико-семантичних структур речень та усунення семантичних компонентів, а також – використання скорочень;

4) синтаксичною компресією – використання більш коротких та простих синтаксичних конструкцій порівняно з тими, що задані в оригіналі, що досягається застосуванням різних-синтаксичних трансформацій.

Що ж стосується власне перекладу конденсованих структур на українську мову, найчастіше використовуються такі способи:

1) Розділення складного речення на декілька підрядниих або ж на декілька простих речень;

2) Заміна складного, складнопідрядного речення простим;

3) Заміна підрядного речення дієприкметниковим;

4) Заміна підрядного речення чи дієприкметникового звороту прийменниковим зворотом;

5) Використання стислих синтаксичних структур;

6) Компресія, що досягається використанням модуляції.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Конденсація – це особливий тип трансформації, який ґрунтується на іманентних властивостях мовної системи і сприяє зведенню розширених синтаксичних структур до більш простої форми, здатної, однак, передавати та передавати ту саму кількість інформації, що й повні розгорнуті структури [33, с. 34].

Загалом термін конденсація можна трактувати як один з найпопулярніших видів функціонування мови, що розповсюджується на всю систему функціонування, але має різні форми прояву та різні інтенсивності. У вузькому розумінні термін конденсація означає сукупність засобів, що відповідаються цілям конденсації на різних мовних рівнях.

Явище компресії набуло поширення, як і в сучасній англійській мові, так і в українській мові. Воно знайшло своє відображення на різних рівнях мови, у тому числі і на синтаксичному рівні.

Синтаксичний рівень є одним з найбільш яскравих рівнім для ілюстрування явища стиснення речень різних типів. Синтаксична конденсація відображається безліччю різних засобів, таких як, еліпсис, синтаксична редукція, номіналізація, заміна, граматична неповнота.

Особливість таких засобів синтаксичної конденсації як заміна, еліпсис, синтаксична редукція полягає в тому, що ці явища не мають закономірного характеру, вони зумовлені контекстом або певними екстралінгвістичними ситуаціями. Репрезентуючі розгорнуті синтаксичні, еліптичні або редуковані конструкції залишаються не лише соціально зрозумілими, але в деяких випадках і загальновживаними завдяки тому, що мовний ланцюжок як носій інформації здатен передавати і передає необхідно однозначну інформацію в межах певної сфери спілкування.

Сенс конденсації у перекладі полягає у використанні більш компактного викладу ідеї однієї мови засобами іншої з використанням семантично більш ємних одиниць, трансформації тексту оригіналу, щоб надати йому більш лаконічної форми. Конденсація тексту досягається використанням більш компактних конструкцій та пропуском зайвих елементів висловлювання, елементів, які можна зрозуміти з контексту та позамовної ситуації [44, с. 45].

При перекладі іншою мовою варто знайти схожу мовну одиницю, що використовується в подібній ситуації, але без повного копіювання форми мови оригіналу.

Під час перекладу таких конструкцій важливо не забувати про дотримання точності та лаконічності вираження думок. Адже саме ці фактори є найважливішими у досягненні адекватного перекладу. Важливо при цьому не забувати про необхідність здійснення перекладу таким чином, щоб він був зрозумілим для носіїв різних культур. Питання правильної передачі думок та інформації, вираженої однією мовою за допомогою іншої, актуальна не лише в перекладознавстві чи мовознавстві, а й у всіх галузях науки.

До найбільш поширених способів перекладу конденсованих структур можна віднести наступні:

1) Розділення складного речення на декілька підрядниих або ж на декілька простих речень;

2) Заміна складного, складнопідрядного речення простим;

3) Заміна підрядного речення дієприкметниковим;

4) Заміна підрядного речення чи дієприкметникового звороту прийменниковим зворотом;

5) Використання стислих синтаксичних структур;

6) Компресія, що досягається використанням модуляції.

Такі засоби конденсації, як заміна, еліпсис і синтаксична редукція, згідно з результатами проведеного дослідження, перекладаються, як правило, за допомогою розгорнення чи конкретизації.

Отже, проведений аналіз свідчить про те, що явище синтаксичної конденсації є досить актуальним та поширеним явищем у сучасній мові. На синтаксичному рівні це явище знаходить вияв через різноманіття засобів, серед яких заміна, еліпсис, синтаксична редукція, номіналізація, граматична неповнота. При перекладі конденсованих за допомогою цих засобів структур українською мовою часто доводиться застосовувати розгорнення, конкретизацію, роз'яснювальний переклад.

Перспективами для подальшого вивчення й аналізу є дослідження засобів конденсації та особливостей перекладу конденсованих структур в інших мовних жанрах.

ДОДАТОК А

Особливості перекладу конденсованих структур

№	Приклад англійською мовою	Переклад українською мовою	Засіб творення конденсованої структури
1	To be a scholar one had to know Aristotle by heart, to understand him was unimportant, to doubt him was blasphemy	Щоб стати вчений, варто знати напам’ять Арістотеля, розуміти його – не надто важливо, сумніватися в його словах вважалося богохульством	Дейктичний замінник
2	-When were you here last? -Yesterday morning.	-Коли ти був тут останній раз? -Вчора вранці.	Еліпсис
3	Haven’t seen you for ages!	Давно тебе не бачив!	Еліпсис (опущення підмета)
4	Nice.	Добре.	Еліпсис (опущення елементу it is)
5	-What lies beyond the garden? -Alake	-Що знаходиться за садом? -Озеро	Еліпсис (опущення присудка)
6	Firstcome – firstserved	Хто перший – той встиг	Еліпсис (опущення артикля)

7	The wizard being installed on the computer, the machine will start the reload	Програма встановлюється на комп’ютер, тому скоро він перезавантажиться	Номінативний замінник
8	You will need to type in a username and password, this is so that your computer will stay secure from anyone gaining access to it	Вам потрібно ввести ім’я користувача та пароль для того, щоб ваш комп’ютер був у безпеці у разі, якщо хтось отримає до нього доступ	Дейктичний замінник
9	When you receive a fax you will see it in your inbox and when you send one out you can see it again in your sent items	Коли ви отримаєте факс, ви побачите його у своїй поштовій скриньці, а відправивши його, ви зможете побачити його знову у ваших надісланих повідомленнях	Дейктичний замінник
10	Use this connector to synchronize your data or to charge the battery	Використовуйте міні-з’єднувач USB, щоб синхронізувати дані або заряджати акумулятор	Заміна
11	If this is the first time you have connected to this PC using Bluetooth, you must	Якщо ви вперше під’єднуєтесь до цього комп'ютера за	Синтаксична редукція

	complete the Bluetooth wizard on the phone and set up a Bluetooth partnership with the PC before synchronizing	допомогою Bluetooth, то повинні завершити установку Bluetooth майстра на телефон та налаштувати Bluetooth-зв’язок з ПК перед синхронізацією	
12	Press and hold during an active call to switch to speakerphone mode	Натисніть і утримуйте кнопку під час розмови для перемикання в режим гучномовця	Еліпсис
13	If you are planning on reuploading a movie back to a camera this setting should be used	Якщо ви плануєте повторно завантажити фільм на камеру, потрібно використовувати цей параметр	Номіналізація
14	To connect your Smartphone to your PC for Internet connectivity, you can use either a USB or a Bluetooth device	Для того, щоб підключити смартфон до комп'ютера з метою встановити Інтернет-підключення, використовуйте пристрої USB або Bluetooth	Номіналізація (роз’яснювальний переклад)
15	When you scroll to a check box, pressing the Action key selects or clears the	Коли ви пересуваєтесь вниз по меню до пункту, який слід	Номіналізація (роз’яснювальний

	check box	відмітити "галочкою", натиском на клавішу ви ставите або знімаєте галочку у відповідному віконці	переклад)
16	When you scroll to a check box, pressing the Action key selects or clears the check box	Коли ви пересуваєтесь вниз по меню до пункту, який слід відмітити "галочкою", натиском на клавішу ви ставите або знімаєте галочку у відповідному віконці	Номіналізація (роз’яснювальний переклад)
17	To play a file from a library, select the library you want to use in the Library list	Щоб відтворити файл з бібліотеки, виберіть бібліотеку, яку ви хочете використати в списку бібліотеки	Граматична неповнота
18	The station occupying a channel is erased if another station is preset in that channel	Якщо на канал повторно встановлюється станція, то попередньо встановлена на цей канал станція стирається	Граматична неповнота
19	He is to come at five (of the) clock	Він має прийти о п’ятій	Заміна (опущення слів)

20	(There is) no rose without thorns	(Не існує) троянди без колючок	Заміна (опущення слів)
21	She will be eighteen (years old) at Christmas	Ій буде 18 років на Різдво	Заміна (опущення слів)
22	I shut one eye and tried to examine it with the other	Я заплющив одне око і спробував розглянути його іншим	Опущення означення
23	-Who has called? -Lady Darlington, My Lady	-Хто подзвонив? -Леді Дарлінгтон, моя леді	Опущення підмета
24	Of course, I was influenced by my mother. Every man is, when he is young	Звісно, на мене вплинула мама. Кожен чоловік стикається з цим у дитинстві	Опущеня присудка
25	Even when a small boy, he was always trying things	Навіть будучи маленьким хлопчиком, він ніколи не боявся пробувати щось нове	Опущення іменної частини присудка
26	-Are you coming? -In a few moments	-Ти йдеш? -Через декілька хвилин.	Опущення другорядного члена речення
27	At the moment this employee is busy making a monthly report	У даний момент цей співробітник зайнятий тим, що складає звіт за минулий місяць	Заміна складного речення простим

28	We saw the goods being unloaded	Ми спостерігали за тим, як розвантажувався товар	Заміна складного речення простим
29	In the warehouse there are engines to be delivered to the port	На складі лежать двигуни, які необхідно доставити в порт	Заміна складного речення простим
30	That said, we may conclude that ...	Тепер, коли ми візьмемо до уваги все, що було сказано раніше, можна зробити висновок, що …	Заміна підрядного речення дієприкметниковим зворотом
31	Due to the fact that we were confronted with unintended circumstances , we may face a delay in the delivery of goods	У зв’язку з непередбаченими обставинами можлива затримка з доставкою товару	Заміна підрядного речення, або дієприкметникового звороту прийменниковим зворотом
32	Our hospital can accommodate over 300 patients	Наша лікарня має у своєму розпорядженні досить велику кількість ліжко-місць - більше трьохста	Модуляція
33	See you tomorrow!	Побачимось завтра!	Еліпсис
34	Had a good time?	Ти гарно провів час?	Еліпсис

35	Won't do	Я не зроблю це	Еліпсис
36	You say that!	Ти сказав це!	Еліпсис
37	He will help, and she will (help), too	Він допоможе, вона – також	Еліпсис
38	More girls were there today than girls were there yesterday	Сьогодні було більше дівчат, аніж вчора	Еліпсис
39	Hamlet asked whether it was «nobler . . . to suffer the slings and arrows of outrageous fortune or to take arms against a sea of troubles»	Гамлет запитав, чи це було «благородніше . . постраждати від стріл або взяти зброю проти моря бід»	Еліпсис
40	Andrew, can you, um . . . never mind, I forgot what I was saying. So, do you think we should. . . ?	Андрію, ти можеш, гм. . . неважливо, я забув, що говорив. Отже, як ти думаєте, ми повинні? . . ?	Еліпсис
41	John can play the guitar, and Mary (can play) the violin	Джон вміє грати на гітарі, Мері також вміє грати на скрипці	Еліпсис (gapping)
42	Fred took a picture of you,	Фред сфотографував	Еліпсис (gapping)

	and Susan	його, а С’юзан сфотографувала мене	
43	She persuaded him to do the homework, and he persuaded her to do the homework	Вона переконала його зробити домашнє завдання, а він переконав її зробити домашнє завдання	Еліпсис (gapping)
44	Should I call you, or should you call me?	Мені подзвонити тобі чи ти мені?	Еліпсис (gapping)
45	John can play the guitar, and Mary (can play the guitar) too	Джон вміє грати на гітарі, і Мері теж може грати на гітарі	Еліпсис (stripping)
46	Sam has attempted problem 1 twice, and (he has attempted) problem 2 also	Сем спробував вирішити задачу 1 двічі, і він також спробував вирішити задачу 2	Еліпсис (stripping)
47	Sam did it, not Fred (did it)	Це зробив Сем, а не Фред	Еліпсис
48	Sally is working on Monday, (she is) not (working on) Tuesday	Саллі працює в понеділок, вона не працює в вівторок	Еліпсис
49	John can play the guitar; Mary can (play the guitar) too	Джон вміє грати на гітарі; Мері теж вміє грати на гітарі	Еліпсис
50	He has done it before,	Він робив це раніше, а	Еліпсис

	which means he will (do it) again	значить, буде робити це знову	
51	The man who wanted to order the salmon did (order the salmon)	Людина, яка хотіла замовити лосося, замовила лосося	Еліпсис
52	I will feed the chickens today if you will (feed the chickens) tomorrow	Я буду годувати курей сьогодні, якщо ти будеш годувати курей завтра	Еліпсис
53	Would you want to say that to me, or would I (want to to say) that to you?	Ви б хотіли це сказати мені, чи я хотів би сказати це вам?	Псевдорозрив
54	They could read this book more easily than they could (read) that book	Їм було легше читати цю книгу, ніж ту книгу	Псевдорозрив
55	When does the circus start? A: (The circus starts) Tomorrow.	Коли починається цирк? A: (Цирк починається) Завтра.	Еліпсис
56	Who has been hiding the truth? A: Billy (has been hiding the truth)	Хто приховував правду? Відповідь: Біллі (приховував правду)	Еліпсис
57	What have you been trying to accomplish? A: (I have been trying to accomplish)	Що ви намагалися зробити?	Еліпсис

	This damn crossword	B: (Я намагався виконати) Цей проклятий кросворд	
58	Why has the campaign been so crazy? A: (The campaign has been so crazy) Due to the personalities	Чому кампанія була такою божевільною? Відповідь: (Кампанія була такою божевільною) Завдяки людям	Еліпсис
59	John can play something, but I don't know what (he can play)	Джон може щось грати на якомусь інструменті, але я не знаю, на якому (він може грати)	Звуження
60	When (he will call), I don't know, but John will definitely call.	Не знаю точно, коли, але він точно зателефонує	Звуження
61	A: Something unusual happened. B: What (happened)?	A: Сталося щось дивне. B: Що?	Звуження
62	A: He has been working on the problem. B: How long has (he been working on the problem)?	A: Він працював над цією проблемою. B: Як довго?	Звуження
63	Fred did three onerous	Фред виконав три	Еліпсис

	tasks because Susan had done two (onerous task)	важких завдання, тому що Сьюзен виконала два (складних завдання)	
64	The first train and the second (train) have arrived	Прибули перший поїзд і другий (поїзд)	Еліпсис
65	They have been eating the apples more than they have (been eating) the oranges	Вони їли більше яблук, ніж апельсин	Еліпсис
66	I heard Mary's dog, and you heard Bill's (dog)	Я чув собаку Мері, а ви чули собаку Білла	Іменний еліпсис
67	If Doris tries my chili, I will try hers (her chili)	Якщо Доріс спробує мій чилі, я спробую її (її чилі)	Іменний еліпсис
68	More people arrived than we expected (people would arrive)	Прибуло більше людей, ніж ми очікували	Порівняльне вилучення
69	She ordered more beer than we could drink (beer)	Вона замовила більше пива, ніж ми могли випити	Порівняльне вилучення
70	Doris looks more satisfied than Doreen (looks satisfied)	Доріс виглядає більш задоволеною, ніж Дорін	Порівняльне вилучення
71	William has friends in more countries than you (have	Вільям має друзів у більшій кількості країн,	Порівняльне вилучення

	friends in countries)	ніж ти	
72	Do you know what happened? A: No, I don't know (what happened)	Ви знаєте, що сталося? В: Ні, я не знаю (що сталося)	Еліпсис
73	The man who wanted (to order the salmon), did order the salmon	Людина, яка хотіла замовити лосося, таки замовила лосося	Еліпсис
74	Do you approve of the plan? A: No, I don't approve of the plan	Чи схвалюєте ви план? В: Ні, я не схвалюю план	Еліпсис
75	They told Bill to help, but he refused (to help)	Вони сказали Біллу допомогти, але він відмовився (допомагати)	Еліпсис
76	They offered two ways to spend the day, but I couldn't decide (between them)	Вони запропонували два способи провести день, але я не міг визначитися (між ними)	Еліпсис
77	However, little research on this or other OPIs has quantitatively compared test takers' speech with the target domains of the test,	Однак, проходження невеликого цього тесту чи OPI кількісно б порівнювало знання учасників тесту, таке	Номіналізація

	such a comparison could be used as evidence for the validity argument (Kane, 2013) for the MELAB	порівняння можна було б використовувати як доказ аргументу валідності (Kane, 2013) для MELAB	
78	This study analyze, via the lexical decision task, Chinese EFL learners' online processing of English derived words and the influence of relative familiarity on their processing, through analysis of statistical results, it is revealed that…	У цьому дослідженні за допомогою завдання на лексичний аналіз аналізується онлайн-обробка англійських слів, і вплив відносної схожості на їх обробку шляхом аналізу статистичних результатів виявлено, що…	Номіналізація
79	As they interacted with German-speaking professionals in Germany via synchronous Web conferences. Drawing on quantitative and qualitative methods, the study investigated the effect of interaction with expert speakers and the implementation of focused interaction on learners'	Вони спілкувалися з німецькими спеціалістами за допомогою синхроннних веб-конференцій. Використовуючи кількісні та якісні методи вони досліджували вплив взаємодії з експертами-спікерами та реалізації	Номіналізація (лексичне повторення)

	pragmatic development	цілеспрямованої взаємодії на прагматичний розвиток учнів	
80	The interviews focused on whether students were motivated to transfer learning from the EAP course to their other courses, and what factors influenced this motivation. Results indicated that true motivation to transfer was rare. The factors that influenced these students' motivation to transfer learning from the EAP course to their other courses fell into eight categories	Інтерв'ю базувалися на тому, чи були студенти мотивовані переносити навчання з курсу EAP на інші курси, і які фактори вплинули на цю мотивацію. Результати показали, що справжня мотивація до переведення була рідкою. Фактори, які вплинули на мотивацію цих студентів перенести навчання з курсу EAP на інші курси, поділяються на вісім категорій	Номіналізація (лексичне повторення)
81	In the process of interact with other learners, this study collected the conversational interactions over the course of a Spanish language learner's academic year abroad and analyzed these	У процесі взаємодії з іншими учнями це дослідження проаналізувало комунікативні взаємодії протягом періоду вивчення іспанської мови та	Номіналізація

	conversations, then this article explores the development of interactional resources related to alignment activity in order to promote the learner's capacity of international interactions	дослідило ці взаємодії. Також ця стаття показує дослідження з розвитоку ресурсів взаємодії, пов’язаних з пошуком методів, як сприяти розвитку потенціала учня	
82	This study investigates how cultural background and Chinese proficiency affect the use of OCSs by EFL learners, through the investigation of learners’ cultural background and Chinese proficiency, it is found that cultural background had a greater influence than Chinese proficiency on the use of OCSs, as for the reasons, detailed investigation will be carried out	У цьому дослідженні показано, як культурне походження та знання китайської мови впливають на використання OCS учнями EFL. Шляхом дослідження культурного походження учнів та володіння китайською мовою, було виявлено, що культурний фон мав більший вплив, ніж знання китайської, на використання OCS. оскільки з причин Більше детальне дослідження буде проведено пізніше	Номіналізація

83	You can buy me butter and cream for the breakfast	Ти можеш купити мені масла і вершків на сніданок	Редукція
84	I wanna get it done soon	Я хочу зробити це найближчим часом	Елізія
85	I am gonna visit Japan next month	Наступного місяця я збираюся відвідати Японію	Елізія
86	I outta try harder in the test	Мені слід більше постаратися в тесті	Елізія
87	You hafta make sure someone will pick you up	Ви повинні переконатися, що хтось забере вас	Елізія
88	He hasta report to the office before 5:00 p.m.	Він має з'явитися в офіс до 17:00	Елізія
89	She hada get a ride last night when she was too sleepy to drive	Минулої ночі її підвезли, коли вона була занадто сонна, щоб керувати автомобілем	Елізія
90	Cream n sugar?	Вершки і цукор?	Елізія
91	Either coffee er tea is fine with me	Або кава, чи чай мені підходить	Елізія
92	Fer information, please call 2635-8284	За більш детльною інформацією, будь ласка, телефонуйте	Елізія

		2635-8284	
93	-Did you see John? -Yeah, I saw_im in the hallway	-Ти бачив Джона? -Так, я бачив його в коридорі	Елізія
94	-So, do you like Mary? -Yeah, I like_er a lot	- То, тобі подобається Мері? -Так, дуже подобається	Елізія
95	Are you gonna rob the bank?	Ти збираєшся пограбувати банк?	Елізія
96	You can stop by Jackson Road and pick me up.	Ви можете забрати мене в Джексон-роуд	Елізія
97	Take this book and read it during the weekend	Візьміть цю книгу і прочитайте її на вихідних	Елізія
98	I like this bag more than that one	Ця сумка мені подобається більше, ніж та	Елізія
99	He likes some uh the books	Йому подобаються деякі книги	Елізія
100	Most uhv all, you can’t drink	Тобі краще більше не пити	Елізія
101	He’s outta money	У нього зовсім немає грошей	Елізія
102	I like movies n books	Я люблю фільми та	Елізія

		книги	
103	Either a pencil r a pen will do	Підійде і олівець, і ручка	Елізія
104	What’s fer lunch?	Що на обід?	Елізія
105	I don’t wanna go to the party, kuz it sounds boring	Я не хочу йти на вечірку, бо це звучить нудно	Елізія
106	I betcha can’t eat ten hot dogs!	Напевно, не можу з'їсти десять хот-догів!	Елізія
107	You kuda gone with me, if you’d told me in plenty of time	Б’юся об заклад, ти не з’їсти десять хот-догів!	Елізія
108	I was so hungry, I kuday eaten a horse	Я був такий голодний, що міг з’їсти коня	Елізія
109	Didja like the film?	Тобі сподобався фільм?	Елізія
110	Doncha know?	Хіба ти не знаєш?	Елізія
111	I’ll getcha a drink	Я принесу випити	Елізія
112	Gimme all your money!	Дайте мені всі свої гроші!	Елізія
113	I’m gonna do my homework now	Я зараз зроблю домашнє завдання	Елізія
114	I gotcha that candy bar you asked for	Я приніс тобі ту цукерку, яку ти просив	Елізія

115	He hasta know how much he means to me	Він повинен знати, як багато він значить для мене	
116	I hafta clean the house before I go out	Я повинен прибрати будинок, перш ніж вийти	Елізія
117	Her own room she kicked off her sandals and dropped Phils coat on a chair. – He squared in his saddle, swung the horse from the trail and kicked it hurriedly up behind a big redwood tree	У власній кімнаті вона скинула сандалі й кинула пальто Phils на стілець. – Він сів у сідло, змахнув коня зі стежини й поспіхом штовхнув його ногою	Опущення підмета
118	The tiger was at large and burning with rage	Тигр був на волі й горів від люті	Опущення підмета
119	There was always an undercurrent of greediness, a hankering, and sense of waste	Завжди існувала прихована течія жадібності, прагнення та відчуття марнотратності	Опущення підмета
120	They were early home from school: quick, shy, dark, little rascals of seven and six, soon talkative	Вони рано повернулися зі школи: непосидючі, сором’язливі, маленькі балакучі негідники	Опущення підмета

		років семи і шести	
121	The newcomer was pleasant in his manners and exceedingly well dressed	Новоприбулий був з гарними манерами і надзвичайно добре одягнений	Опущення підмета
122	He was early and knew it and could not wait a moment longer	Він прийшов рано, знав це і не міг чекати більше ні хвилини	Опущення підмета
123	Yet he could live alone, in the wan satisfaction of being alone….wood was silent, still and secret in the evening drizzle of rain….was so healthy, considering……was sitting up in bed, looking down at her	І все ж він міг жити на самоті, будучи навіть щасливим від цієї самотності… Ліс мовчав, нерухомий і таємний у вечірній мряці дощу… був такий здоровий, якщо подумати… сидячи в ліжку, дивлячись на неї	Опущення частини присудка
124	No one triumphed over my failure, or said I had better have taken his or her advice, and quietly stayed at home	Ніхто не зрадів моїй невдачі і навіть не сказав, що краще б я скористався його порадою і залишився вдома	Опущення
125	Cut the bread, then sat motionless	Він нарізав хліб, а потім просто сидів нерухомо	Опущення присудка

126	I’m an early bedder	Я рано лягаю спати	Елізія
127	Called up by the conservative minority, the convention failed to pass a satisfactory resolution	Конвент, названий консервативною меншістю, не прийняв задовільної резолюції	Опущення
128	Though welcomed heartily by his host, Frederick felt at once that something was wrong	Хоча його господар сердечно привітав, Фредерік одразу відчув, що щось не так	Опущення
129	Since each mirved rocket is capable of carrying a number of warheads, and each warhead is capable of being delivered to a separate target, the System vastly increases the destructive power of an individual missile	Оскільки кожна ракета, оснащена боєголовками, що розділяються, може бути носієм декількох боєзарядів, а кожен боєзаряд може бути доставлений до особливої мети, така система значно збільшує руйнівну міць кожної окремої ракети	Конверсія
130	The Republic of South Africa is the capitalist world’s No.1 producer of gold and diamonds	Південно-Африканська Республіка є капіталістичним виробником золота та діамантів №1 у світі	Трансформація (перетворення імені дії в ім'я)

131	Yes, Chernobyl once again showed that there exist two political moralities, two lines of conduct in matters, truly vital to mankind	Так, події навколо аварії в Чорнобилі ще раз чітко підтвердили: існують дві політичні моралі, дві лінії поведінки у питаннях, що мають для людства справді життєве значення	Еліпсис
132	The employers have responded to the wage demands of the Swedish Metall-Workers'Union by subjecting 180,000 employers to a lockout	У відповідь на вимоги профспілки металістів Швеції щодо збільшення заробітної плати підприємці оголосили 18 тисячам трудящих локаут	Еліпсис
133	The radioactive blowout during the accident at the nuclear power plant in Harnm, West Germany, led to the contamination of the environment	На атомній електростанції поблизу західнонімецького міста Хамм 4 травня сталася аварія. Викид радіоактивної речовини призвів до зараження навколишнього середовища	Еліпсис
134	When I was a child ... → when a child... .	Коли я був дитиною…→ ще дитиною…	Еліпсис

135	How come?	Як це сталося?	Еліпсис
136	At the moment this employee is busy making a monthly report	Зараз час цей співробітник зайнятий тим, що складає звіт за минулий місяць	Заміна
137	We saw the goods being unloaded	Ми спостерігали, як розвантажували товар	Заміна
138	That said, we may conclude that…	Тепер, коли ми візьмемо до уваги все, що було сказано раніше, можна зробити висновок, що..	Заміна підрядного речення дієприкметниковим зворотом
138	Due to the fact that we were confronted with unintended circumstances, we may face a delay in the delivery of goods	Через непередбачені обставини можлива затримка з доставкою товару	Заміна підрядного речення прийменниковим зворотом
140	Although a neocon, he opposed the policy of interfering in other states' affairs	Хоча він і був не консерватором, він чинив опір політиці втручання у справи інших держав	Використання номінативної конструкції
141	Our hospital can accommodate over 300 patients	Наша лікарня може вмістити більш 300 пацієнтів	Модуляція
142	Over the years he became a	З роками він остаточно	Конверсія

	typical Russian	став росіянином	
143	I advise you to Google it	Я раджу тобі пошукати цю інформацію в гуглі	Конверсія
144	I pencil in this meeting for December 5th	Я беру на замітку проведення цих зборів 5 грудня	Конверсія
145	I want to brief you on this issue	Я хочу коротко поінформувати вас з цього питання	Конверсія
146	You don't have to go through with it – With what? – You asked me to marry you last night.	Тобі не обов'язково зациклюватися на цьому. -На чому? -Ти просив мене вийти за тебе вчора ввечері.	Еліпсис
147	Somebody was asking about you just now. – Who? – It was a young fellow.	Щойно хтось питав про тебе. - Хто? - Це був молодий хлопець.	Еліпсис
148	You come from New York? – No. From Boston.	Ви родом з Нью-Йорка? – Ні. З Бостона.	Еліпсис
149	When will you be ready to	Коли ви будете готові	Еліпсис

	start? – Now.	почати? – Зараз.	
150	What's the matter with Tony? – He skipped out. Quitted his job and vanished. (He quitted his job and vanished)	Що з Тоні? – Він вискочив. Залишив роботу і зник. (Він залишив роботу і зник)	Еліпсис
151	Some of the strangers spoke English, others Spanish. (=others spoke Spanish)	Деякі з незнайомців розмовляли англійською, інші іспанською. (= інші розмовляють іспанською)	Еліпсис
152	You don't know what you are talking about. – You stupid fool.	Ви не знаєте, про що говорите. — Дурний дурень.	Еліпсис
153	The likelihood is that the total area of the plant will be extended up to three hectares	Ймовірно, що загальна площа заводу буде розширена до трьох гектарів	Номіналізація
154	The understanding is that when I pass my exams I'll get a diploma	Коли я здам іспити, я отримаю диплом	Номіналізація
155	There is no doubt that a man like that often has a	Безсумнівно, що такий чоловік дуже добре	Номіналізація

	very clever understanding of women	розуміє жінок	
156	Can you climb and maintain your own visual separation?	Чи можете ви піднятися і самостыйно подбати про себе?	Номіналізація
157	It was an odd reflection that neither of them knew that girl	Дивним було те, що ніхто з них не знав цієї дівчини	Номіналізація
158	An occasional manwalked by	Час від часу проходив чоловік	Номіналізація
159	Jane was a constant companion of Mrs. Slim	Джейн була постійною супутницею місіс Слім	Номіналізація
160	Such time-wasting is not very clever of you	Така трата часу не дуже розумна з вашого боку	Номіналізація
161	The man we met yesterday is such a fool!	Чоловік, якого ми зустріли вчора, такий дурень!	Номіналізація
162	There’s an easy answer to all the question	На всі запитання є проста відповідь	Номіналізація
163	He gave the most charming smile he could	Він посміхнувсяя найчарівнішою посмішкою	Номіналізація
164	According to W.H.O. statistics, heart diseases are	Відповідно до даних Всесвітньої організації охорони здоров'я	Трансформація (перетворення імені

	the No.1 killer	серцево-судинні захворювання посідають перше місце серед причин смертності	дії в ім'я)
165	This year mortgage rate has reached a new low	Цього року ставка кредитування з іпотеки досягла небувало низької позначки	Конверсія
166	And after Chernobyl we identify more keenly than ever with what happened in the FRG and will not lower ourselves to the level of those in the West who quite recently were gloating over our misfortune	А після Чорнобиля ми особливо глибоко співпереживаємо тому, що трапилося у ФРН і не опустимося до рівня тих на Заході, хто зовсім недавно вправлявся в злостиві	Еліпсис
167	This project is not deemed feasible	Реалізація цього проекту на практиці є малоймовірною	Модуляція
168	Who will minute the meeting?	Хто буде вести протокол зборів?	Конверсія
169	You’ve already forgotten the man in the sack.	Ви вже забули чоловіка в мішку.	Еліпсис

	– Nearly.	– Майже.	
170	I regret marrying you, Lucy	Люсі, я шкодую про те, що одружився з тобою	Еліпсис
171	The man for John to consult is Wilson	Людина, з якою Джон може порадитися, — Вілсон	Еліпсис
172	The time to arrive is 8 p.m.	О восьмій годині на потрібно вже йти	Еліпсис
173	The religious community in minority will be so thankful that will keep fidelity to this political system	Громади тих віросповідань, які перебувають у меншості, будуть такі вдячні, що зберігатимуть вірність цьому державному ладові	Номіналізація
174	And you left him in the lurch, didn't you?	І ви залишили його в біді, чи не так?	Еліпсис
175	I feel bad today. Not far ago I did a lot of eating	Мені сьогодні погано. Давно я так багатог не їв	Номіналізація
176	We have done cleaning just in time to meet the guests	Ми зробили прибирання вчасно, щоб зустріти гостей	Номіналізація
177	She went on shouting. I kept silence	Вона продовжувала кричати. Я мовчав.	Номіналізація

178	Medicine’s a kind of weapon, isn’t it?	Медицина – це свого роду зброя, чи не так?	Еліпсис
179	The next train to arrive was from York.	Наступний потяг прибув із Нью-Йорка.	Еліпсис
180	The rage of Caliban at not seeing his face in a mirror, he said. If Wilde were only alive to see you!	Гнів Калібана від того, що він не бачить свого обличчя в дзеркалі, - сказав він. Якби Уайльд був живий, щоб побачити вас!	Заміна
181	My name is absurd too: Malachi Mulligan, two dactyls. But it has a Hellenic ring, hasn’t it?	Мене звати теж абсурдно: Малакі Малліган, два дактилі. Але на ньому є еллінський перстень, чи не так?	Заміна
182	If possible, send me word tomorrow	Якщо можливо, надішліть мені повідомлення завтра	Еліпсис
183	Really it's better than walking in the country	Справді, це краще, ніж гуляти за містом	Заміна
184	US State Department is going to hold a $300,000 grant competition to monitor human rights and freedom of the press in Ukraine	Державний департамент США має намір провести конкурс на отримання грантів загальною сумою $300 тис. для проведення	Номіналізація

		моніторингу дотримання прав людини і свободи преси в Україні	
185	Globalization is objectively conductive to the development of pluralistic vuewpoins not only in society on the whole, but in each individual person	Глобалізація об'єктивно сприяє розвитку плюралістичних поглядів не тільки у суспільстві загалом, а й у кожній окремій особистості	Номіналізація
186	«Kreemo, murmured Mrs. Bletchley, like a sleep-walker.»	«Крімо», — прошепотіла місіс Блетчлі, як лунатик.	Еліпсис
187	She thought of Michaelis, and the money (that) she might have had with him	Вона подумала про Міхаеліса і гроші (які) могла мати з ним	Редукція
188	How long is Haines going to stay in this tower?	Чи довго ще Гейнс житиме в цій нашій вежі?	Редукція
189	A woful lunatic! Mulligan said. Were you in a funk	Хлопець зсунувся з глузду, — завважив Мулліган . — А ти, мабуть, нажахався?	Редукція
190	«Not hurt? O, that's all right. Shake hands. See what I meant, see?»	«Не боляче? О, все гаразд. Потиснути руки. Бачите, що я мав	Еліпсис

		на увазі, бачите?»	
191	With my response being, of course, irritation, Americans, finding it jaw-breaking, chose to call me Hungarian Havel	Я, звичайно, роздратовано реагував на це ім'я. Тоді американці, які мало собі язика не зламали, вирішили називати мене угорським Гавелом	Номіналізація
192	There's a dear!' laughed Connie, and she moved away, saying 'Good morning', heartily relieved to get away from the contact	Є милий!' засміялася Конні, і вона відійшла, сказавши «Доброго ранку», від душі з полегшенням відірвавшись від контакту	Номіналізація
193	I have never wanted any confessions. – But you've received them? – From time to time. (=I received them from time to time).	Я ніколи не хотів жодних зізнань. – Але ти їх отримав? - Час від часу. (=Я отримував їх час від часу).	Еліпсис
194	a spinal injection - a spinal	ін'єкція в спину	Редукція
195	I'm quite a heavy smoker, for one thing…	Я курю, як паровоз, по-перше…	Заміна

196	When do you want me to be ready? – Tomorrow night. (=I want you to be ready tomorrow night.)	Коли ти хочеш, щоб я був готовий? - Завтра ввечері. (=Я хочу, щоб ти була готова завтра ввечері)	Еліпсис
197	The child lifted an arm, pointing down the drive. 'At th' cottidge.'	Дитина підняла руку, вказуючи на диск. «На «котеджі».	Еліпсис
198	The actions of Congress and of North Carolina and Tennessee statesmen, aided by gifts of wise conservationists, have set this land aside as Great Smoky National Park	Ця місцевість на березі ріки Смокі-Хіл була перетворена в Національний парк завдяки зусиллям Конгресу і державних діячів штатів Північна Кароліна і Теннессі, а також завдяки пожертвуванням аматорів природи, що розуміють усю важливість її збереження	Еліпсис
199	He visited the places where he had played when a child.	Він відвідав місця, де пройшло його дитинство	Еліпсис
200	He was a pretty heavy drinker	Він пив, як кінь	Заміна

201	The government is expected to take measures to combat both unemployment and inflation	Очікується, що уряд уживе заходів з метою зменшення без-робіття та інфляції	Заміна
202	Kyiv's name is believed to be derived from that of its legendary founder, Prince Kyi	Вважають, що назва Києва походить від імені його легендар-ного засновника князя Кия	Заміна
203	He was expected to win a second gold medal at the 1992 Summer Olympics in Barcelona	Передбачалося, що він ви-грає другу золоту медаль на літніх Олімпійських іграх 1992 року у Бар-селоні	Заміна
204	Barcelona was a Carthaginian city, and the name is believed to have been derived from the Punic family of Barca	Барселона була карфагенським містом і її назва, як вважають, походить від прізвища пунічної родини Барса	Заміна
205	Born in the village of Vyshni in the Vinnytsia province, Mykola Pyrohov was educated at Universities of Moscow and Derii (now Tartu)	Микола Пирогов народився у селі Вишні, на Вінниччині. Освіту здобув у Московському та Деріітському університетах	Заміна речення на зворот

206	With Taliban forces having come close to Tajikistan and Uzbekistan borders the situation in the region has changed	Сили талібану підійшли близько до кордонів Таджики-стану і Узбекистану, і ситуація в регіоні змінилася	Заміна речення на зворот
207	Born in Dnipropetrovsk, Oksana Baiul began ice skating as a child	Оксана Баюл народилася у Дніпропетровську і почала за-йматися фігурним катанням у дитинстві	Заміна речення на зворот
208	Once considered the surgery of the rich and famous, aesthetic surgery is now sought by people from all walks of life	До пластичної хірургії, що колись вважалася хірургією для багатих і знаменитих, зараз звертаються люди різних суспільних прошарків	Заміна підрядного речення на зворот
209	Once thriving, the nation has become an economic disaster	Ця країна, що колись процвітала, в економічному плані стала руїною	Заміна підрядного речення на зворот
210	Once inevitably fatal, the disease is now treated effectively with daily doses of cortisone	Ця хвороба, що колись вважалась абсолютно смертельною, зараз ефективно лікується шляхом щоденного	Заміна підрядного речення на зворот

		введення доз кортизону	
211	Birch beer, once popular, was derived from the sap	Березове пиво, що колись було популярним, вироблялось із березового соку	Заміна підрядного речення на зворот
212	Specializing on the 19th and 20lh century art, the Museum of Fine Arts is Zurich's premier location for the fine arts	Музей образотворчого мистец-тва, що спеціалізується на ма-лярстві XIX і XX століть, є справжнім мистецьким осередком у Цюриху	Заміна підрядного речення на зворот
213	The «fear and trembling,» descri-bed by Kierkegaard, is that philo-sophical, metaphysical angst which distinguishes human beings from animals	«Страх і трепет», про які пи-сав К'єркегор - це філософський, метафізичний страх, що відрізняє людину від тварини.	Заміна підрядного речення на зворот
214	All of them came to a bad end themselves, leading their countries to a collapse of culture and the economy and, in the end, to disin-tegration	Всі вони самі скінчили погано, а в країнах своїх призвели до краху культури, економіки, у кінцево-му рахунку - до розпаду держави	Заміна підрядного речення на зворот
215	Obviously, Kyiv is	Природно, Київ	Заміна підрядного

	interested in keeping the policy obscure for as long as possible. This helps to attract attention of the West and gives hope for more material signs of goodwill	зацікавлений у тому, щоб туман не розсіювався якомога довше: це допомагає роз-ширювати колекцію "знаків уваги" з боку Заходу і дає надію на цілком відчутну допомогу	речення на зворот
216	I sensed the idea while obser-ving him in action	Ідея виникла в мене, коли я спостерігав його у справі	Заміна підрядного речення на зворот
217	The parties have common interests to negotiate over and areas of disagreement to negotiate about	Сторони мають спільні інтере-си, що повинні обговорювати-ся, та розбіжності, стосовно яких потрібно провести переговори	Заміна підрядного речення на зворот
218	«All things seem possible to that scoundrel,» replied another voice, which I recognized as Oleksandr's.	«Тому негіднику все здається можливим», відповів інший голос, який я ідентифікував як голос Олександра	Вживання абсолютної форми присвійного відмінка англійського іменника замість українського іменникового словосполучення

219	Then I saw another figure. It was Taya's	Потім я побачив ще одну постать. То була постать Таї	Заміна
220	The lights were snapped on and they ordered us out of bed	Різко увімкнули світло, і нам наказали піднятися з ліжка	Заміна
221	An investor has to struggle his way through dozens of department offices	Інвестор повинен з муками пройти десятки кабінетів службовців міністерства	Заміна
222	A limousine drifted silently to stop at the foot of the long tree-lined driveway	Лімузин уповільнив хід і тихо а зупинився на початку довгої автостради, обсадженої деревами	Заміна
223	But they never gave up hope and promised themselves to buy new bells after the war, and they did!	Але вони ніколи не втрачали надії й пообіцяли собі після війни купи-ти нові дзвони, і купили!	Заміна повнозначного дієслова на дієслово- do
224	Myshko should feel triumphant. But, he did not. He felt alone and empty	Мишко повинен відчувати себе переможцем. Але він так не відчу-вав. Він відчував себе самотнім і спустошеним	Заміна повнозначного дієслова на дієслово- do
225	And you said you didn't	І ти сказав, що вам	Заміна

	care, and we said we did because we hated them so much	байдуже, а ми сказали, що нам не байдуже, тому що ми так ненавидимо їх	повнозначного дієслова на дієслово- do
226	Of course, not all foreign missionaries behave in this manner, but many of those who work mainly through television do	Зрозуміло, не всі іноземні місіо-нери поводяться так, але багато з тих, хто працює головним чином на телебаченні, саме так і чинять	Заміна повнозначного дієслова на дієслово- do
227	At the meeting, the two Presidents also signed a border cooperation	Окрім того, у рамках зустрічі президентів підписано програму прикордонної співпраці України та Росії на період 2001-2007 років	Вилучення
228	The EU commissioner for energy, Christos Papoutsis, has announced in this connection the formation of a "rapid response task force" for Northern Europe	Комісар ЄС з питань енерге-тики Кристос Папоуцис оголосив у цьому зв'язку про формування "сил швидкого реагування" для Північної Європи	Вилучення
229	On Feb.12, the Presidents of Ukraine and Russia signed a joint statement on expanding cooperation in	12 лютого у рамках зустрічі президентів України і Росії підпи-сано спільну	Вилучення

	the space sector agreement for 2001-2007	заяву про розширення співробітництва у ракетно-космічній галузі	
230	Ukraine's UkrExImBank has agreed to join the syndicate, too	Згоду увійти до синдикату вже висловив і український УкрЕксІмБанк	Вилучення
231	The best way is quick radical reforms	Найкращим шляхом є швидке проведення радикальних ре-форм	Вилучення
232	That is why the U.S. will seek a resolution on China at the upcoming session of the United Nations Human Rights Commission	Ось чому на наступній сесії Комісії ООН з прав людини США будуть домагатися прийняття резолюції щодо Китаю	Заміна
233	The deputy filed a suit against Speaker seeking a judgment that he had been improperly excluded	Депутат подав позов проти спікера, вимагаючи винесення судового рішення про те, що він був виключений незаконно	Вилучення
234	When I met him for the first time	Під час першої зустрічі з ним	Заміна
235	… and second thing includes digital economy	…а друга [частина] безпосередньо – це	Заміна речення словосполученням

	and the robotechnics	цифрова економіка, розвиток робототехніки тощо…	
236	Our financial fundamentals are strengthening as well as our reserves by 7 percent	Зміцнюються наші фінанси. Зростають золотовалютні резерви – на сім відсотків	Об’єднання речень
237	I want to pay tribute to Andrew, Nicola and Grace Farest and their Walk Free Foundation for inspiring our work	Дякуємо спеціальному фонду, який надихнув нас на роботу	Номіналізація
238	As we meet at this General Assembly we face challenges that go right to the heart of who we are as nations. Challenges that test our values, our vision…	Зараз, коли ми проводимо зустріч тут на Генеральній Асамблеї, ми замислюємося над тими викликами, які показують нас як нації, наше бачення, нашу рішучість…	Заміна повтору
239	I will never let you go. I promised to	Я ніколи тебе не відпущу. Обіцяю	Еліпсис
240	Someone called me, but I don’t know who	Хтось телефонував мені, але я не знаю, хто	Еліпсис
241	The doctor sent me word that he was poorly in health	Лікар сказав мені, що сам погано себе	Еліпсис

	himself, but that he would call, if possible, the next morning	почуває, і, якщо це можливо, він зателефонує мені наступного ранку	
242	- I've never used this app before. - Oh, (I have used it.) It’s perfect!	- Я не користувався цим додатком раніше. - Чудово!	Еліпсис
243	Right. Can you switch off your phones, please?	Чи не могли б ви вимкнути свої телефони?	Еліпсис
244	Siberia's iron and steel industry is ex-panding from West to East	Розвиток чорної металургії в Сибірі йде з Заходу на схід.	Номіналізація
245	The Rothschilds entered the scene of big business during the last years of Na-poleonic wars	Ротшильди вийшли на сцену великого бізнесу в останні роки наполеонівських воєн.	Номіналізація
246	Their contribution is great and those who underestimate it make a bad mistake	Їх внесок великий, і ті, хто його недооцінюють, роблять погану помилку	Номіналізація
247	The current session of the UN General Assembly has come out in favor of a	Одобрення процесу мирного регулювання на Ближньому	Номіналізація

	peace settlement in the Middle East.	Східному є головною ознакою діяльності нинішньої сесії Генеральної Асамблеї ООН	
248	Contacts are being expanded	Розришення контактів продовжується	Номіналізація
249	France has always been concerned about her relations with Germany	Для Франції завжди були важливі відносини з Німеччиною	Номіналізація
250	It was a part of the day-long deceit she practised to express understanding of his way of life	Це була частина щоденної обману, яку вона практикувала, щоб висловити своє справжнє ставлення до його способу життя	Номіналізація

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акимова Г.Н. Новое в синтаксисе современного русского языка : учебник / Г.Н. Акимова. - М. : Высшая школа, 1990. - 280 с.

2. Арнольд И.В. Основы научных исследований в лингвистике : учебное пособие / И.В. Арнольд. - М. : Высшая школа, 1991. - 140 с.

3. Бархударов Л.С. Структура простого предложения современного английского языка : учебник / Л.С. Бархударов. - М. : Высшая школа, 1966. - 200 с.

4. Бархударов Л. С. Язык и перевод. / Л. С. Бархударов. – М. : Международные отношения, 2015. – 327 с.

5. Баталова И.К. Ключевые проблемы сложного синтаксического целого в английском языке : учебное пособие / И.К. Баталова. - Свердловск : Изд-во Свердл. пед. ин-та, 1987. - 64 с.

6. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Флорій Сергійович Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2016. – 344 с.

7. Белкин А. С. // Основы возрастной педагогики: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб, заведений. М.: Академия, 2010. 192 с

8. Блюменау, Д.И. Проблемы свертывания научной информации [Текст] / Д.И. Блюменау. – Л., 1982. – 166с.

9. Будагов, Р. А. Определяет ли принцип экономии развитие и функционирование языка? [Текст] / Р. А. Будагов // Вопросы языкознания. – 1972. – № 1. – С. 257.

10. Булигіна, Т. В. Вступна стаття / Т. В. Булигіна, А. А. Леонтьєв // Бюлер К. Теорія мови. Репрезентативна функція мови. - М .: Прогрес, 2000. - С. I-XXIII.].

11. Бурлакова В.В. Синтаксические структуры современного английского языка : учебное пособие / В.В. Бурлакова. - М. : Просвещение, 1984. - 112 с.

12. Бюлер, К. Теорія мови. Репрезентативна функція мови / К. Бюлер. - М .: Прогрес, 2000. - 528 с., с. 72

13. Валгина, Н. С. Активные процессы в современном русском языке [Текст] / Н. С. Валгина. – М.: Логос, 2001. – 304с.

14. Гінзбург, Е.Л. Словотвір і синтаксис / Е.Л. Гінзбург. - М .: Наука, 1979 . - 2 6 4 с., с. 254

15. Грінберг, Дж. Антропологічна лінгвістика: вступний курс / Дж. Грінберг. М .: Едіторіал УРСС, 2004. - 224 с., с. 198

16. Гулыга, Е.В. О тенденциях экономии языковых средств (на материале немецкого языка) [Текст] / Е.В. Гулыга //Лингвистика и методика в высшей школе. Вып.7. – М.: МГПИ ИЯ им. М. Тореза, 1977. – С.205.

17. Дюндик Б.П. Компрессия придаточных предложений в современном английском языке : (на материале обстоятельств. придаточ. предложений) : автореф. дис. … канд. филол. наук / Дюндик Б.П. ; [Моск. гос. пед ин-т им. В.И. Ленина]. – М., 1971. – 22 с. Шифр РНБ: 71-4/16870.: 142

18. Есперсен, О. Філософія граматики /О. Есперсен. – М.: Заруб. літ., 1958. – 404 с.

19. Зимина, Л.О. Принцип экономии в современной рекламе [Текст]: автореф. дис. …канд. филол. наук: 10.02.01, 10.02.19 / О.Л. Зимина. – Томск., 2007. – 200 с.

20. Камінський Ю. І. "Компресований" чи "декомпресований" переклад? / Ю. І. Камінський // Людина. Мова. Комунікація : тези доп. V Всеукр. наук. конф. "Каразінські читання". – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2005. – С. 176.

21. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2019. – 303 с.

22. Качуровський І.В. // Ґотична література та її жанри / І.В. Качуровський // Сучасність. К., 2017. № 5. С. 209.

23. Кобков В. П. Замещение, опущение и совмещение как способы сжатия текста без утери информации // В помощь преподавателям иностранных языков. Новосибирск, 1974. Вып. 5. С. 153

24. Комиссаров В. Н. Теория перевода: лингвистические аспекты. / В. Н. Комиссаров – М. : Высшая Школа, 2010. – 253 с.

25. Коровкин М. М. Внутритекстовые связи как средство компрессии текста : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 "Теория языкознания" / М. М. Коровкин. – Москва, 1991. – 89 с.

26. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : [навч.пос.] / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2018. – 464 с.

27. Костюшкина Г. М., Горбунова И. В. Стратегический аспект англицизмов в интернет-дискурсе // Вестник Челябинского государственного университета. 2011. № 33. С. 178

28. Кошевая И.Г. Стилистика современного английского языка: учеб. пособие для студ. учреждений высш. проф. образования. – М.: Академия, 2011. – 352 с.

29. Латышев Л.К. Проблема эквивалентности перевода: Дисс. д-ра. филол. наук. / Л. К. Латышев – М., 2018. – 410 с.

30. Левицкая Т.Р., Фитерман А.М. Проблемы перевода. / Т. Р. Левицкая, А. М. Фитерман – М. : Международные отношения, 2016. – 208 с.

31. Львовская З. Д. Теоретические проблемы перевода. / З. Д. Львовская– М. : Высшая Школа, 2017. – 199 с.

32. Макарова, Т.В. Основи інформаційних технологій в рекламі: навчальний посібник для студентів вузів, що навчаються на спеціаьності 032401 «Реклама» [Текст] / Т.В. Макарова, О.Н. Ткаченко, О.Г. Капустіна. – М.: Юніті – Дана, 2009. – 271 с.

33. Максімов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови) Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник / С. Є. Максімов – К.: Ленвіт, 2018. – 157 с.

34. Матвеева Г. Г. Основы прагмалингвистики: монография / Г. Г. Матвеева. – М.: Флинта, 2013. – 232 с.

35. Мацько Л. До питання про лінгвокультурологічну компетенцію / Л. Мацько // Українська мова в освітньому просторі: [навчальний посібник для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»]. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – С. 432.

36. Милославський, І.Г. Питання словообразовательного синтезу / І.Г. Милославський.- М .: МГУ, 1980. - 296 с., с. 161

37. Ордынская С. Н. Языковая компрессия : ее онтология, сущность и функции : [труды и материалы] / С. Н. Ордынская // III Международные Бодуэновские чтения : И. А. Бодуэн де Куртенэ и современные проблемы теоретического и прикладного языкознания / под. ред. К. Р. Галиуллина, Г.

А. Николаева. – Казань : Изд-во Казанского Университета, 2006. – Т. 2. – С. 224

38. Ожегов, С.И. Толковый словарь русского языка / С.И. Ожегов, Н.Ю. Шведова. - Москва: Мир, 2003. - 944 с.711

39. Пауль, Г. Принципи історії мови / Г. Пауль. – М.: Заруб. літ., 1960. – 500с.

40. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. / Я. И. Рецкер. – М. : Международные отношения, 2017. – 216 с.

41. Умерова М. В. Языковая компрессия: виды и уровни реализации / М. В. Умерова // Актуальные проблемы английской лингвистики и лингводидактики. – М. : МГПУ, 2011. – Вып. 10. – С. 355.

42. Устименко, І.А. Словник семантичних конденсатів мови. Лексикословотвірний/ І.А. Устименко. - Воронеж-Білгород: ПОЛІТЕРРА, 2004. - 271 с

43. Харкевич, А.А. Очерки общей теории связи [Текст] /А.А. Харкевич. – М.: Гостехиздат, 1955. – 268 с.

44. Чернявская В. Е. Лингвистика текста: Поликодовость, интертекстуальность, интердискурсивность / Валерия Евгеньевна Чернявская. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2018. – 248 с

45. Шагланова, Е.А. Реализация стратегии убеждения в процессе компрессии рекламного текста [Текст] / Е.А. Шагланова // Научное мнение: научный журнал. / Санкт-Петербургский университетский консорциум. – СПб., 2013а. – № 8. – С. 177

46. Halliday M.A.K. Lexis as a Linguistic Level // In Memory of J.R. Firth / Ed. by C.E. Bazell. – London: Longmans, 1966. – P. 268.

47. Marouzeau J. Lexique de la terminologie linguistique. – Paris, Geuther 1933. – 205 p

48. Passy, P. Etudes sur les changements phonétique et leurs caracteres [Texte] / P. Passy. – Paris: Firmin-Didot, 1890. – 270 p.

49. Repasi, Gyorgyne. Fonevek az orosz beszelt nyelvben / Gyorgyne Repasi. - Nylregyhaza, 1990. - 158 p.